

**ҚАНЧА ОЛИС
КЕТСАНГИЗ ШУНЧА
ЯҚИНСИЗ...**

ЎҚИЯПСИЗМИ?

**ХОРАЗМЛИК СИАМ
ЭГИЗАКЛАРИ**

ТУШИМДАГИ ҮЙ

Оила ва

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

жашшылт

10 (904) сон
26 февраль — 4 март 2009 йил

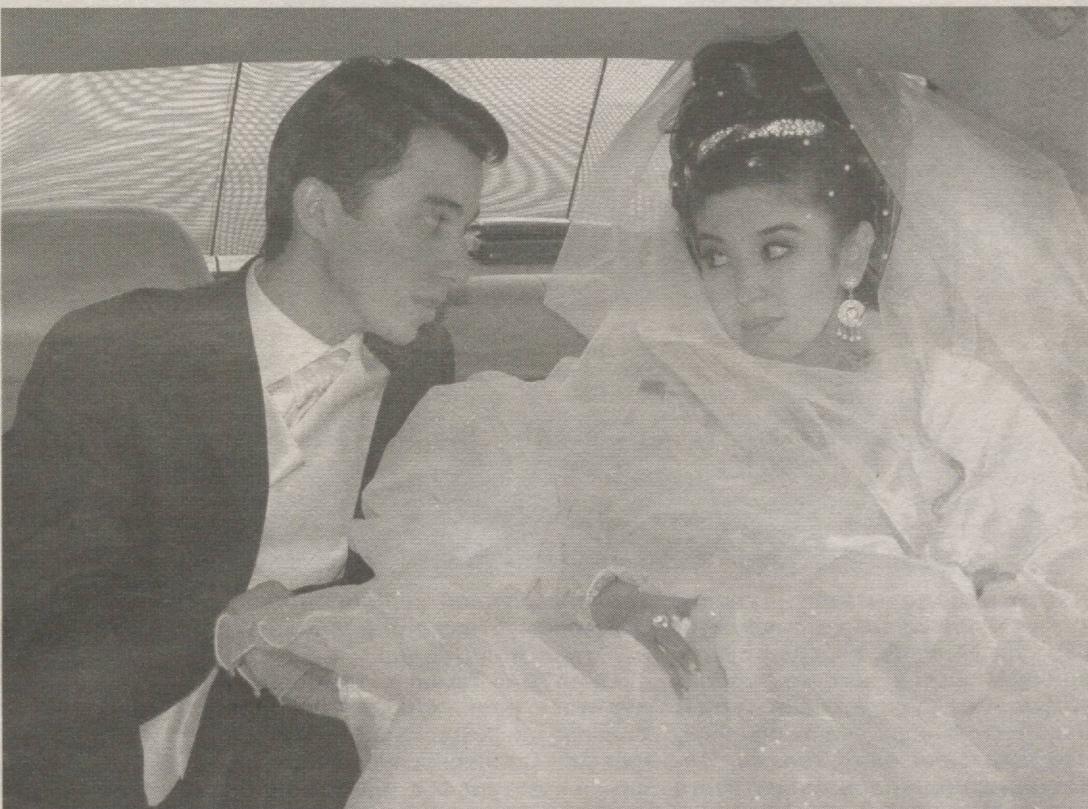
Web-site: oilavajamiyat.uz

БАҲОР ЭЛЧИСИ

Баланд-баланд тоғлар
бағридаги тошларни ҳам
писанд қилмай, музларни
ёриб чиқаётган Бойчечакка
ҳаваси келади, одамнинг.
Қаранг, бу ҳам она таби-
атнинг бир мўъжизаси,
кутлуг Баҳорнинг элчиси,
муждаси эмасми?

Ишоншиб, қишинг илиқ кунига,
Баъзи бир дараҳтлар куртак ёзиди.
Айёр қиши ўраниб, баҳор тұнига,
Соддалар остига чукур қазиби.
Бардошии йўқотмай, күтинглар бир пас,
Баҳор ҳам келади, Баҳор алдамас!..

**Ниятимиз: Илоё, құша қаринг, эл-юртимизга
мunoсиб оила бўлинг!**

Муҳаммад АМИН сурат-лавҳаси.

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

Шайх Хованди Тохур —
қандай маъноларни
англатади? **5**

Эрининг қилган савобини
аёли кўкка совурди **6**

Уни беш минг долларга **7**
бир ҳиндга сотишган экан...

Бир эр-хотин 14 йил-
дан бери фарзанд
кўришмаяпти. Қўйси-
ной опа эса... 12 йил
деганда 2 ўғил,
1 қизли бўлди. **13**

Сен — сув бўлдинг,
мен — олов... **14**

Ўғил кутгандик,
қиз туғилди! **15**

СОЧ СА(В)ДОСИ:
«узунлиги 40 см.дан кам
бўлмаган табиий сочни 50
минг сўмга сотиб оламан...»
Бу эълонни ўқиб, пул эвазига
сочини сотадиганлар кимли-
гини билмоқчи бўлдим **16**

ИЗЛАГАН ИМКОН ТОПАР

Сарвари кишилорда яшовчи Нозима Бафоева курилиш ва маишт хизмат касб-хунар коллежини тутатганидан сүнг бир муддат иш тополмай, бекор юрди. Гиждувон туман бандилка кўмаклашиб марказига келганида «Иш топа олармиканман!» деган ҳадик бор эди. Марказ мутахассислари уни аввал шу ерда ташкил килинган тикувчиллик ва зардўзлик курсига ўқишига жойлаб кўйидлар. З ой давомида стипендия олиб ўқиган Нозиманинг «Мехр шарофати» хусусий фирмасига тикуви бўлиб ишга жойлашишига марказ ходимлари ёрдам бериши...

Бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Иш сўраб келганинни маҳсус курсларда ўқитиб, сунг ишга жойлашиши – марказнинг асосий вази-

фаларидан бири. Бу ерга мурожаат килган бирор киши ноумид кайтмаяпти.

Ижтимоий химоя тадбирларининг доираси кенг. Шулардан бирои ғуфароларнинг ўз имкониятлари, кобилият ва мутахассисликлари бўйича ишга ўрнашиб олишиларига кўмаклашиб саналади. Бунда меҳнат бозори ярмаркалари алоҳида ўрин туради. Ўтган или туманда тегишил ҳамкорлар билан биргаликда саккиз марта ана шундай тадбир ўтказилди. Уларда иштирок этган 773 нафар ғуфародан 357 нафари ишга жойлаширилди. 435 нафарига эса ўкукуй маслаҳатлар бериди.

— Фуқароларни иш билан таъминлашади асосан қасаначилик ва очилаётган кичик корхоналар бизга кўл келмоқда. Чунки, ўзи азалдан хунармандчилик

ва тадбиркорлик билан шуғулланган гиждувонлар учун ишларни мана шу асосда ташкил килиш қийин эмас, – дейди марказ директори Фарход Бўлдиев. – Тириклигини яхшилаш ниятида имкон излаётгандарга ёрдам берамиз.

Ушбу марказ жорий йилдан тадбиркор аёлларга ёрдам бериш мақсадида «Ердами бекалар» ўкув курси ташкил килишини режалаштиримод. Маълумки, тадбиркорлик фаолияти билан машғул аёллар уй юмушлигини бажарига улгурмасликлари мумкин. Шу боис мазкур ўкув курсида рўзгор ишларига ёрдамчи аёлларни тайёрлаш ўйлуга кўйилиши уларга кўнгелади. Айтиш керакки, ўкув курсларини тутагиб, фаолият юритадиган бекалар учун меҳнат дафтарчasi ҳам юритилади.

**Ўз мухбиришимиз,
Бухоро вилояти.**

Юртимида минг шукрки, куттулг байрамлар, қувончили кунлар кўп. Айниқса, қишининг сўнгги ойи бўлмиш февралдаги муборак саналар шукухи аримай туриб, Баҳор насимлари яна ажаб айёллар нафасини олиб келади. Албатта, ҳар бир байрамнинг ўзига хос таровати, завқи бор. Тошкент вилоятининг Бекобод туманида

ҳам ана шундай хайрли тадбирларнинг мунтазам ўтказиб келинаётгани ибратлиидир.

СУРАТДА: Туман хотин-қизлар кўмитаси раиси Ибодат Ниёзова болалар шифокори Зулфия Йўлдовшевани «Соғлиқни саклаша аълочиши» дея ёзтироф этилгани билан кутлаётir.

Турдикул НОРМАТОВ олган сурат.

«ОИЛА ДОРИЛФУНУНИ» САБОҚЛАРИ

Иш столим устида турган қалин жилди папкани кўлимга олиб, вараклайман. Унда Вазирлар Мажхамаси томонидан чиқарилган катор карор ва фармонларнинг нусхалари жамлланган. Уларнинг ҳар бир оила ҳайтини тартибига солувчи зарур ҳужжатлардир. ФХДЕ бўлими мудирларни ишни ўйла кўйишида мазкур ҳужжатлар энг муҳим ҳукукий асос бўлиб хизмат килаяти. Биргина Вазирлар Мажхамасининг 1998 йил 2 февралдаги 54-сонли Карорига биноан Адлия вазирлиги ва республика «Оила» иммий-амалий маркази билан ҳамкорликда Никоҳ уйлари кошида «Оила дорилфунуни» деб номланган маҳсус ўкув ташкил этилганлиги айни мудда бўлди.

Бизнинг Қизирик туман ФХДЕ бўлими кошида ҳам ушбу курс доимий равишда ишлаб турибди. Никоҳдан ўтиш учун ариза берган йигит-қизларни ойига 2 маротаба дарсларга таклиф киласиди. Етакчи психологиярлар, тиббий ходимлари, ҳукукшунослар, намуналари оила эгалари томонидан олиб берилган сабабларда мустакил ҳаёт остоносига қадам кўяётган бўлаҳак келин-куёвларга назарий ва амалий ёрдам беравти. «Оила дорилфунуни»нинг ўкув-тарбиявий курси режаси 16 та мавзудан иборат

бўлиб, ўшларнинг ҳукукий, маънавий онги-ни ўстришига хизмат килади. 2008 йилда 377 ўзфур келин-куёвларимиз ўшбу дарсларга қатнашиб, оиласидан ҳаёт бўйича зарур билимларга эга бўлдилар.

Ўтган йил туманимизда ёруғ ниятлар билан 770 та янги оила курилган эди. Ўшлар ўртасидаги никоҳлар тўла тиббий кўридан ўтилган холда кайд этилди. Уларга оила маданияти, ҳукукий масалалар бўйича ҳам маслаҳатлар берилди. Бўлимимиз томонидан олиб борилган турли шакллардаги тушунтириш ишлари натижасида туманимизда оталини белгилаш, ёлғиз она деган тушунчаларни аввалий йилларга нишбатан камайганлигини алоҳида ёзтироф этиш мумкин. 2009 йилда ҳам бўндан хайрли ишларимизиз изчилилк билан давом этипрағимиз. Зеро, мусаффо ва осуда осмон остида яшаб, меҳнат қиммоқнинг ўзи ҳам бир баҳт. Бу баҳтнинг тўқис бўлмоғи учун ҳар биримиз ўз ҳукукий билимларимизни яхши билишилариз зарур.

**Назирахон ЧОРИЕВА,
Қизирик туман ФХДЕ бўлими мудираси.**

ВАХТ ОСТОНАСИ

ШУ СОНГА ХАБАРЛАР

ГЕРМАНИЯДА ДАВОЛАНИШАДИ

Тошкент Халқаро аэропотидан бир гурух болалар даволаниш учун Германияга жўнаб кетдилар.

Ўзбекистон Соғлиқни сақлаш вазирлиги, «Соғлом авлод учун» халкаро хайрия жамғармаси ҳамда Германиянинг «Фриденсдорф Интернейшнл» халқаро ташкилоти ҳамкорлигида ташкил этилган мазкур хайрли иш камъиминланган оиласалардаги нұксони болаларнинг мамлакатлардаги 17 ўшагча бўлган бемор ва ногирон болаларни диагностика қилиш ва даволашдан иборат.

«Фриденсдорф Интернейшнл» халқаро ташкилоти 1967 йилда ташкил этилган бўлиб, дунёдаги 35 дан ортиқ мамлакат билан ўзаро ҳамкорлис қилади. Ташкилотнинг асосий фаолияти ривожланётган мамлакатлардаги 17 ўшагча бўлган бемор ва ногирон болаларни диагностика қилиш ва даволашдан иборат.

— Набирам Муҳидуллони Германияга даволаниш келиш учун жўнаптимиз, – дейди Адолат Ёкубова. – У бир ярим ўшида кўйиб колган эди. Ҳозир тўрт ўшда. Болаларимиз учун шундай хайрли ишларга кўл ураётган барча ташкилот вакилларига ўз минна дорчилгимни билдираман.

Даволанишга юборилинган болалар «Соғлом авлод учун» халқаро хайрия жамғармасининг Тибий ижтимоий марказида ўтказилган махсус кўрик асосида танланган.

**Сурайё МЕЛИКУЛОВА,
«Туркестон-пресс»**

ЎТМИШ ВА БУГУН: АЁЛЛАР МАВҶЕИ

Республика Фанлар академиясининг Тарих институтида Тошкент шаҳар хотин-қизлар кўмитаси билан ҳамкорлика пойтахтилизининг 2200 йиллик кутлуг тўйига багишиланган иммий-амалий анжуман бўлиб ўтди. «Тошкент шаҳри тарихида аёллар мавҷеи» деб номланган ушбу тадбира ташкилотнинг турли давларидан ўзига хос нуғуз ага бўлган кўхна Шошда маданий-маърифий соҳалар ривожи ва тараққиётидаги алоҳида ўрин тутин хотин-қизлар хусусида сўз борди. Шунингдек, истиқолол йилларида ҳам бу анъана узий давом этаётгани ҳамда бугунги ижтимоий-матнавий юқсанлилари замирда бевосита жамиятимизнинг фаол аёллари томонидан барча соҳаларда, шу жумладан, сийёсиж жihatдан фаол бўлиш, маънавий меросимизни асрар-авайлаш, оиласи мустақамлаш, шарбтар барбиси, тадбиркорликни ривожлантириш ва маҳалла-кўйларда ўзаро тутувлик ва ахилликни кучайтириш борасида олиб борилаётган ибратли тадбирлар ҳам алоҳида кайд этиб ўтildi.

Анжуманда Тошкент шаҳар хотин-қизлар кўмитаси раиси, Олий Мажлис Сенати аъзоси Фарида Абдурахимова иштирок этди.

**Лутфия СУЯРОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.**

КОЛЛЕЖДА УЧРАШУВ

Тошкент Авиасозлик касб-хунар колледжида «Фарзандларимиз келаги — эртанги юрт равнин» мавзуида учрашув бўлиб ўтди. Ушбу тадбир Тошкент шаҳар Ўта-махсус касб-хунар таълими маркази билан ҳамкорлика ташкил этилди. Илм масканига келган меҳмонлар ва ота-оналар дастлаб касб-хунар коллежининг консультатив маркази фаолияти билан танишилар. Бу ерда учиш аппаратларни йигиш, авиадвигателларни таъмирлаш, ҳаво кемаларининг авиа асблори, радио ва электр жиҳозларидан техник Фойдаланиш, металл кесувчи дасттоҳлар, пайванд конструкциялар ишлаб чиқариш, компьютер ва компьютер тармоқларини кўллаш ва уларнинг дастурий таъминоти, бухгалтерия иши ва менинг йўналишлари хусусида тўлиқ маълумот берилди.

Учрашувни коллеж диктори Кобил Йўлдошев очиб, мазкур ўкув маскани ҳаёт, ўкув жараённи, тайёрланадиган гурӯхлар, ўкув-ишилб чиқариш амалиёти билан йигилганиларни яқиндан танишилтириди. Шу билан бирга ота-оналар томонидан кабул имтиҳонлари ўтказилиши, битирувчиларнинг ишга жойлашув билан боргли саволларга жавоб берилди. Ҳамза тумани ҳаёт таълими бўлими мудири Абдуманноп Собиров, таълис маркази раҳбари Татьяна Трофимова, психолог Мавлуда Шокировалар йигит-қизларининг касб танлашида ота-оналарнинг масъулийти мумки эканлиги, айниқса, бу борада психологларнинг кўмагига эҳтиёж мавжудлиги ва ёшларнинг жамиятда ўз ўринларини эгаллашида жамоатчилик бирдай масъул эканлигини таъкидладилар.

Ўз мухбиришимиз

Баҳор ҳавоси келиб қолгани боис кечагина халқимизнинг суюкли ва ардокли шоираси Зулфиянинг гўзларини ҳайкали кўйилган хиёбонга бордим. Юрагим давлати, соғинч ҳаяжонлари, бури масъулияти мени бу манзилга етаклади.

— Ассалом, устос! — деда энтишиб, ҳайкал пойига гуллар кўйиб, қадрдан сиймога узок термуламан.

У киши ҳозиргида ўқиб бўлган китобини тиззасига кўйиб, ҳузурли хаёл оғушида миннатдор нигоҳи билан, зиёратга келган-кеттганларни кузатиб ўтиргандек, гўё. «Ўқиётган ушбу китобим, Она халқим, азиз Ватаним ҳақида! Севгим, шеъларим, фарзандларим, Ҳамид Олимжонга садоқатим ҳақида...» дегяётгандай. Ва ўша таниш, хиёл армонли овозда шеър ўқиди, шеър!

**Мен утган умрга ачинмай қўйдим,
Хеч кимда кўрмайин, умримга ўхшаш.**

Севдим.

Эркаландим.

Айрилдим.

Кўйдим.

Иzzat nima, билдим.

Шу-да, бир яшаш!

Муazzам ҳайкал пойига битилган ва шоира Зулфия ҳаётининг, тақдирининг, сабот-матонати-ю шуқронасининг мадҳиясига алланган бу дил изкорини бир мен эмас, бу майдондан ўтиб бораётган ҳар бир инсон атай, тұхтаб... ўқиди, тингларди ви тан берарди: «Ҳақиқатан ҳам шу-да, бир яшаш!».

«Саодат» журналида ишлаган Йилларимиз Зулфия опа ҳар куни эрталаб таҳрирятта хуш қайфиятда, тетик одимлар билан кириб келарди. Бирдан атроф нурга, зиёга тўлгандай бўларди. Опанинг сийрати сувратига мувоғиқ эди.

Устоз ҳар кунги одатига кўра, кўзларида меҳр тошиб, ҳудди онадек суюб, ҳаммамизни бирма-бир кучиб, бағрига босиб кўришарди. Боламиз, умр йўлдошимиз, соғлинимиз ҳақида билгач, кўнгли тинчиб, «жуда яхши!» деганича ўз хонасига йўл оларди...

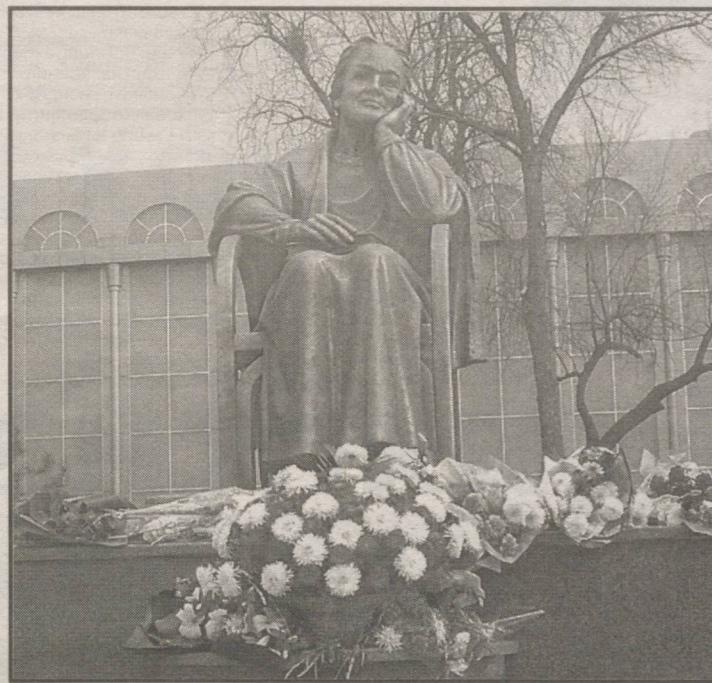
Биз... бир даста килиб, уйларига олиб кетган кўллэзма ва ўнлаб муаллифларнинг асаарлари устозга маъкул бўлган бўлумаганини талабчан нигоҳларидан билиб олардик. Шеър ёзиб тонг оттирорини, баъзан кимнингdir ноҳақ сўзидан, дил оғриғида бедор бўлганини ўйчан кўзлари айтиб туради.

Кўпична шодмон қайфиятда, кўтаринки руҳда келарди-ю, ҳаммамизни иккি канотига олиб, «юргинглар, янги шеър ёздим!» дей этириш билан шеър ўқиди. Хали сиёҳи куриманинга бу битик ҳақида ҳамманинг фикримизни билигиси ва шу баҳона ўзидаги завқ-шавқни, тоза илҳомни бизларга ҳам юқтиргиси келарди. Опанинг вафо, садоқат, поклик, этиқод, одамийлик хислатларини тараёнам этувчи ҳароратли шеъларининг яралишига шу тарик гувох бўлардик. Шоир Эркин Водидов таърифлагандик, «терапник сабонини ўрганар эдик». Шоирларининг сўз гавхарларида ёнган жилвалар, янги ранглар юракларимизда чўйдек ловулларди. Ва ҳадемай устоздан юқсан шикоат, файрат билан ишга киришиб кетардик.

Бош муҳаррирнинг жиҳдий мажлислари

1 март — Ўзбекистон ҳалқ шоираси Зулфия таваллуд топган кун

ҚАНЧА ОЛИС КЕТСАНГИЗ ШУНЧА ЯҚИНСИЗ...

маънолар, фикрлар, фоялар баҳсига айланади. Ҳар биримизнинг фикримизни тинглай биларди. Үринилларини қабул қиласарди. Чет эл сафарларидан қайттаниларида ҳар бир ходимга атаб олиб келган мўъжаз соғваларини такаллуф билан улашиб, кейин кўрган-кечирган бир дунё таассуротларини тўлқинланиб галириб берарди...

Зулфия опа билан катта-катта давраварга, учрашувларга борганимизни ҳали хануз ифтихор билан эслаймиз. Атоқи шоирорни кўриб, лиқ тўла залга сифмаган хаяжонлар тўлкини қалқиб кетарди. Айниска, Зулфия каби шоира бўлиш орзу-сида ёнган қизларнинг кўзлари юлдузек чақнаганини кўрардик. Опа минбарга чиқиб сўзласа, шеър ўқий бошласа, бутун залдагилар нафас олмай тингларди.

Энг кизиги, ҳали-ҳали мени қаттиқ хаяжонга соглувчи ажойиб бир одатлари бор эди. Ўзлари уч-тўртта шеър ўқигач, ёнларига эндиғина бир-икки машики билан танила бошлаган шоира қизларни тақлиф этар, эл одидиа уларнинг пешонасидан ўпіб, ўзига берилган гулларни ҳам уларга улашарди. Ва шеъларидан танлаб-тандеб «Саодат»га олиб бориша-рини тақлиф килиларди. Эҳ-хе, Зулфия опа қанчалаб шоираларни кашф килмади,

дайесиз. Мана бугун энди унинг кутлупноми билан аталган маҳсус Давлат мукофотига сазовор бўлган «Зулфия қизлари» турилди соҳаларда ўз иқтидорларини намоён этишмоқда.

Зулфия опа табиатан риёдан, таъмдан, майди-чўйда гаплару зебу зардан баланд яшади. Инсонни, унинг ҳалол меҳнини улуглайди. Кўл уида ишлаганини, сусткашлини, лоқайдликни кўрганини чида туролмасди.

— Юракдаги ўтни алнган оғдиринг. Кучли интилиш билан ишланг. Сўз изланг, мельно изланг, топасиз. Бунинг учун ўқинг. Ҳар куни ўқинг. Жойларга борганди ѡхтени пухта, синхроники билан ўрганинг. Бир пиёла чойини ҳам ўйлаб ичинг, — деда уктиради.

Зулфия опа бу гапларни ҳар биримизни хоналарига битта-битта чорлаб, кўзларимизга қараб, оналарча қуончаклик билан айтарди. Ўттиз беш йил «Саодат»га муҳаррир бўлган устоз республикамиздаги барча таникли ижодкорларни, олиму фузалоларни бу кутлуг минбардан турбӣ, ўзбек аёллига хос муносиб сўз айтишига, ижодларининг ёнг сара тухфаларини бағишлашга давлат этаби билди.

Бир воеқа ҳеч эсимдан чикмайди. Ёш эканман-да, шанба-яқшанбада тогамники-

да тўй бўлиб, келин тушди. Сешанбада «чарлар» эди. Шу куни тушгача барча юмушимни битириб қўйдими, устоз ҳузурига кириб, жавоб сўрадим.

Зулфия опа худди имтиҳон олаётган муаллимадек кўзларимига ўйчан тикилиб, сокин овозда:

— Сиз... ишлайдиган аёлсиз, Санъатхон! Журнал учун ҳар лаҳзада кераксиз, ҳар лаҳзада! «Чарлар»га эса уйда ўтириб зериккан аёллар бора қолсин. Қолаверса, ҳар қандай яхши таддබирлар учун шанба, якшана кунлари бор. Сиз — яна таъкидлайман: ишил аёлсиз, — дедилар. Шу-шу бўлди-ю, бу ҳол қайта тақорларнамди.

Узр, ҳаёллар, хотиралар билан чалибиман. Яна узукка қадалган кўздан танланган гавжум хиёбонга қайтаман.

... Вақт туш пайтига этиб, кўш юқорига кўтарили. Қўёшининг заррин нурларидан шоирнинг пешонаси ярқираб кетди. Шу чоғда ҳаёлимда шоирнинг «Манглайимга ой нури тушди», деб монланган шеъри жонланди. «Нур деб түғилганиман, нурга тўймайман... Манглайимдан сирғалмагин, ой...» деб илтиҳо билан ёзган эди, шоира. Қўнглим тўридан бир нидо, ҳайкириқ садо беради...

Сиз... нурга чўлганиб яшадингиз, устоз!

Мана, яна олам-олам нур, куёш, ҳаво, ёрғулик, атрофингиздан ўтаётган одамларнинг меҳри, чексиз этироми сизга аталган! Сиз ўзингиз туғилиб ўғсан, севган, ардоқлаган шеъларнингизда мадҳэттан Ватанда, аబдий яшадингиз!

Сиз табиатини шу соатларидан, баҳор билан баробар түғилган, баҳордек суюкли, ардоқли бўлиш баҳтига эришган аллома аёлсиз. Сиз, «Келдинг-ей Истиқолол, Истиқбол бўлиб, қалбимга наси-минг билан йўл солдинг!» — деда Хурриятини куҷо очиб, алёр айтиб, кутиб олган, Нодира-ю Увайсий, Анбар отинлар учун ҳам ўзлигини намоён эта билган журъатли, баҳтили иҳодкор эдингиз!...

... Зулфия хиёбонига бир гурух қизлар кириб келишиди. Шодон кулаги бирар ярашган, кўзлари чакнаган, 17-18 ёшли қизлар! Улар ҳайкал пойига қатор тизилди. Қизлардан бири чакон ўтрага чиқди-ю дугонларини сувратта мухрлайди. Улар нақдар баҳтиёр эдилар.

Ҳайкал пойидаги ўша шеърни жўр бўлиб қайта-қайта тақорлайдилар. «Шу-да бир яшаш! Шу-да бир яшаш!».

Биламан, буюк истиқол тенгдошли бўлмиш бу қизлар орасидан ҳам ҳадемай Зулфиялар етишиб чиқади. «Зулфия қизлари» камолга етади. Ҳа, ийилар қанча олис кетса, сиз ва сизнинг шеъларнингиз соғинган қалбларга шунчак якин бўлаверади...

Санъат МАҲМУДОВА

ҲУРМАТУ ИЗЗАТ ТОПДИМ

Ҳар йили баҳор келди, дегунча табриклиар ёғилади. Энг аввало, биз аёлларнинг кутлуги байрамимиз — 8 марта, қолаверса, Йилбошининг ташрифи билан дунё куончларни бошлаб келади. Ёшин 85 да. Бир умр «муалима опа» бўлганимдан фахрланаман. Шундай кунларда беҳтиёри альбомларни вараклаб, хайётда ўз йўлини топиб, эл курига яраётган шоигирлариминг ўқувчилик пайтларини эслайман. Улар мисоли оппок көғоз эди. Бу қоғозга арзигулик нарса ёзиш учун ўзим арзигулик бўлишим керак, деган шиор қалбимни нурлантирбай турарди. Тинмай ўқиб, ўрганиб ўз устимда ишладим. Бир умр ёш дўстларимнинг ишончини оқлашга ҳаракат килдим.

Бугун ўқув кўлланмаларни, мактаб, лицеи, коллежлардаги шарт-шароитни кўриб, ҳавасим келади. Ох, бизнинг давримизда бундай таълим масканларини орзу ҳам

қиолмасдик. Ўқувчиларим со-вуқда қотиб, пе-роли ручкни ушполмаса, кўлларини пуф-пуфлаб иситардим. Ковушчаларининг ичига солиш учун эски-туски кийимлардан патак тикиб берардим. Кўзлари жовдираган болажонларим билимга бирам чанқон эди. Бу кун улар бир оиланингbek-bekalarini, давримизнинг ишончли одамлари.

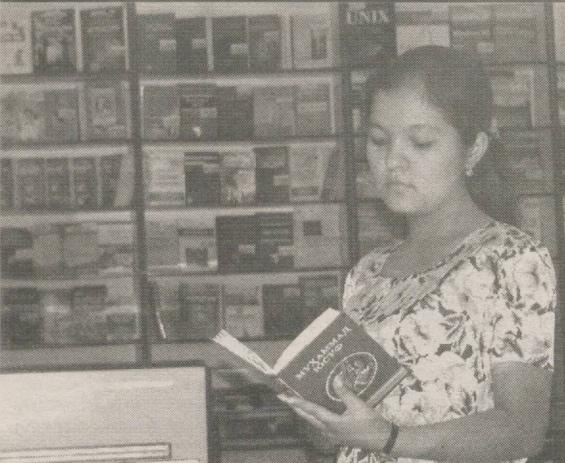
Фарзандларим ҳам изимдан кетди. Ўқитувчилар суполасига айландиган. Камтрана меҳнатим қадр топиб, «Жасорат» медакали ва бир қанча мукофотлар соҳибаси бўлдим. Илоҳим, ҳамиша юртимиз обод, кўнгилларимиз шод бўлсин.

Ғайнижамол АБДУЛЛА кизи, Тошкент шаҳридаги 201-мактабнинг собиқ ўқитувчиси

ХИКМАТ ИЗЛАГАНГА ХИКМАТДИР ДУНЕ

Илмнинг офати уни унтиши, хоҳламаган одамга ўргатиш уни зое қилишдир.

Аслини олиб қараганда, дунёдаги мутолаа инкорози, ҳозир миллионларнинг бошини қотираётган иқтисодий инкюиздан кам аҳамият касб этмайди, десак балки муболага бўлмас. Очиғи, бизнинг ушбу мавзу ҳақида сўз юритиши мизга рус журналисти ва таҳлилчиси Светлана СЕМЁНОВАнинг интернет орқали ўзининг қилинган «Китоб ўқиши урфдан колмоқдами?» деган мақоласи сабаб бўлди.

«Ўтган қарий йигирма йиллик тарихни оладиган бўлсақ, биз россияликларнинг аксарият кисми учун бу давр, ўтиш йиллари, яшаш учун кураш йиллари бўлди, — деб ёзади муаллиф. — Бу йиллар ичидаги бирорнинг ўқиши ҳақида бош қотираётган таҳти ҳам бўлгани йўқ. Бирок, ўн йилдан ошиди, ижтимоий марказ ходимлари, кутубхоначилар, муаллиmlар, маданият соҳаси кишилари жамиятда мутолаа инкорози кечётганини, буни ҳар кандай йўл билан бўлса-да, бартараға этиши зарурати ҳақида бонг урмоқдалар. Мутолаани кучайтиришга ҳаракат қилинмоқда. Ҳа, биз фуқаролари ўқиётган мамлакатлар қаторига кирдик, деб айтади олмаймиз».

Ўқиши деганда биз нимани тушишумиз? Мисол учун, муштариғи бу борада кандай фикра гэга? У бугун, кечи ёки шу ҳафта ичидаги нималарни ўқиди? Балки кундадлик газеталарни мунтазам кузатиб борар, балки унинг доимий янгиланиб турадиган ўз шахсий, оиласиб кутубхонаси ҳам бордир? Қанийди?

Газетамизнинг янги йил соңидан бошлаб кийиниш одоби ҳақида М. Улугованинг «Баҳор гулзорини көр босмасин!» (№1-сон), таникли олим Убайдулла Уватовнинг «Либослар — ўзлик кўзгуси» (№3-4-сон), Шайх Абдулазиз Мансурнинг «Кийиниш ҳам одоб, ҳам алхок!» (№5-сон) каби мақолаларини ўқиб чиқдим.

Домба Уватов: «...қадимдан инсон қайси миллатта мансуб эканини, биринчи навбатда, уларнинг кийимларига қараб ажратишган», деб ёёса, шайх Абдулазиз Мансур: «...гардан келаётган йиртиқ-ямоқ, беҳаёй кийимлар ҳам, очигини айтганда, бизга бегона», деб биз кексаларнинг дилимиздагиларни очиқласиган баён қилиби.

Дарвоже, биргина никоҳ тўйларида қизларимизнинг кийимларини олиб қарайлар.

Юқори кисми 2 тагина боғич-

вомли асарларни мутолаа қилишга раббат борлиги ва вактини қизғанмаётгандир! Лекин афсуски, қасбимиз нуктаи назариданги эмас, балки ўз диду савиямизни мунтазам ҷархлаб туриш учун ҳеч бўлмаса иккита соғтина фурстани ўқишига сарфлай олмасак, бу биз учун (кимлигимиздан қатъий назар) кечириб бўлмас ҳолдир.

Ўқиши муаммоси ҳақидаги юқоридаги мақолани таҳлил килар экан, журналист ўз мамлакатидаги айрим масалаларни солида ҳусловлар чиқаради. «Бу муаммо, айниқса, ўсиб келаётган авлод учун жиддийдир. Оқибатлар кўриниб турибди: олий ўқув юртларининг биринчи босқич талабаларига мактаб дарслеклари материалларини кайта ўқитишига тўғри келаёттир, чунки мактабни битирувчиларнинг билими жуда паст савияга тушиб кетган. Бунинг устига болалар таҳлил, муҳокама қилиш ва фикрлашга оқиз».

Биз катта ёщдагилар болалигимиздаги турли яхши анъана ва одатларни унутмаганмиз, албат-

колада келтирилишича, ўтказилган сурʼулар натижасига кўра, унда қатнашгандарнинг 17 фойзи китоб ўқишини қизиқарли машгулот сифатида эътироф этган холос, ярмидан кўпроғи интернет, мусика ва афсуски, сифат ва савияси юқори бўлмаган турли олди-кочди телекўрсатувларга қизиқишиларни билдиришган. Зиёдилар нима учун жар солаётгандарини энди англагандирсиз?

Ўзбекистонда ахборот ресурси марказларининг ташкил этилганлиги, ҳозирги кунда кутубхоналар фаoliyati тубдан кайта кўриб чиқилиб, улардаги ахборот манбаларидан бир пайтинг ўзида мамлакатимизнинг исталган ҳудудидаги ўқувчи фойдаланиши мумкиниги таълим соҳасида келажакни ўйлаб олиб борилаётган изчил сиёсадан далолат беради. Мамлакатимиздаги яратилган имконият ва шароитлар ўз самарасини бериши, шубҳасиз. Мен бу борада фуқаролар, яны сизу биз, отоналар, зиёдиларнинг масъули-

кутубхонасини зарур китоблар, янги асарлар билан доимий таъминлаб, янгилаб туриши қийин, албаттада. Бирок бундай юқни давлат ўз зиммасига олиб, ана шу шароитни таъминлаб кўйган экан, бундан оқилона, самарали фойдаланиши нафақат фарзандимиз ёки ўзимизга, бу жамиятта, мамлакатимизнинг келагандарига учун зарурдир.

Бу мулоҳазаларни қоғозга туширияпман, яна ўша маколадаги айрим фикрлар хаёлимдан кетмайди. Маколада муаллиф бизда, ўзбекистонда аллакачон яратиб кўйилган шароитларни ўзларининг кун тартибига энди олиб чиқаёттанига гуваҳ бўлмасиз.

«Бу ўринда мактаб кутубхонаси бош манзил бўлиши керак. Чунки бола кўп вақтини мактабда ўтказади. Доимий янгиланиб туртиладиган кутубхона, энг яхши интернет ресурслардан маълумотлар олиши имкониятининг яра-

Ўқияпсизми?

Биласизми, дунё яралганидан бўйн тарихда из қолдирган улуғлар, донишмандлар ёки саркарда-ю жаҳонгирлар борки, улар кучли билим, салоҳият, юксак ироди, миллӣ гурур, ва албатта келажакни кўра билиш каби кўплаб хислатларга эга бўлгандар. Бир сўз билан айтганда, улар ўқимиши бўлишган. Шу маънода ўқиши масаласи бу нафакат қундаклик ахборотлардан боҳабарлик ёки мактаб ва олий ўқув юртида берилган адабиётларни варажлаб кўйиш, балки тарихни ўқиши, фан билан изчил шугулланиш, сиёсатни таҳлил кипа билиш даражасида, ўз соҳасининг ҳар томонлама билимдони бўлиш баробарида ўқиши, қолаверса, бадиий адабиёт ўқишини аংগлатиши керак. Ҳуё, унда сиз ва биз ўзимизга савол бериб кўрайлик-чи: ўқияпсизми?

Мисол учун ўзимдан қиёс: турли қундаклик ё ҳафтаслик нашрларга бир кур назар ташлашга зўрга ҳафса қилиман. Шундаймиз хизмат такозоси боис, кутубхонага кираман-да, бу мўтабар даргоҳнинг уч-тўт доимий мизқозалирига кўзим тушади. Касб-соҳалари турлича бўлган бу кишилар орасида мени қувонтиргани уларда эрнинай бадиий китоб ва журнallардаги да-

та. Эсингизда бўлса: «Энг яхши совфа — Китоб», деган шиор бўларди. Афсуски, бу ҳозир ўз кучида қолган, деб олмаймиз. Ҳаётнинг, турмуш тарзимизнинг ўзгараётгани, қолаверса, ахборот ва телекомуникация тармокларининг кескин ривожларни ҳам бўнга сабаб бўлса, эҳтимол. Тўғрисини айтганда, ҳозир болаларнинг туғилган кунига китоб совфа қилсангиз у хурсанд бўлади, деб айтси кийин, чунки унга компьтер ўйинлари кўпроқ қизикларни. Бу бор гап. Мисол учун биз таъкидлаган ма-

тни қанчалик хис қилишимизга кўп нарса боғлиқ эканини таъкидларни истар эдим. Ҳўш, фарзандимиз билим даргоҳидан нима билан қўтилти, бугун қандай китобни ўқиби, нимани англаби, ҳеч қизиқиб кўяпмизми? Ўзимиз кўриб, билиб турган кутубхоналар, ахборот-ресурс марказлари имкониятларидан нечогли фойдаланыпмиз? — деб ўзимизга савол бериб кўрайлими?

Бугунги бозор иқтисодиётини даврида ҳар бир оила ўз кутубхонасига эга бўлиши, оиласиб

тилиши болаларда қизишиш ўфтамай кўймайди, албаттада. Агарда Россия кутубхоначиларининг президенти Жукованинг фикрларига кулоқ тутсангиз, мутлақо ачинарли аҳволга дуч келасиз, фондлар эскирган, китоблар ададлари жуда кам, ресурслар дадалинишга даврида этишга ўнади.

Дарҳақиқат, буғунги ҳақиқат шундайки, эртаниг кун дунёни табиий бойликлар эмас, балки инсоннинг интеллектуал салоҳияти, унинг иммий қашфиётлари, донолиги ва иқтидори кутқаради, тараққий эттиради. Шундай экан, эртаниг истиблоб учун ҳар биримиз хисса қўшишга масъулмис, бу ҳар бир фуқаронинг виждан амри ва жамиятдаги бурчига айланмоги зарур.

Хусан ЭРМУҲАММАД, журналист.

НИКОҲ КЎЙЛАКЛАРИ: МИЛЛИЙЛИК АКС ЭТСА...

дан иборат бўлган «фата»ларни кийган қизларимиз юзлаб номаҳонага ҳолатда қўё тўра билиш кандай останасига биринчи кадамни кўйиб келишиади. Ота-оналар келинлар учун йиллаб йикдан ўзбекона миллий кийимлар бир четда қолиб кетади. Келинпошшанинг ёнгина «Французы фатаси». Аммо улар, дунё статистикасида Франциядаги ҳар 3 оиласдан биттаси бу фатани янаги кандай останасига билишармикан?

Ахир, чет эл фаталарини эмас, дунёда ўзбек деган миллининг никоҳ тўйларида кийиди.

Дарвоже, биргина никоҳ тўйларида қизларимизнинг кийимларини олиб қарайлар.

Юқори кисми 2 тагина боғич-

ган кийимларини реклама қилалигандаги пайт аллақаёнин келганини нахота Англаш мушкул бўлиб қолди.

Шу ўринда дизайнер ва модельерларга бир таъкифим бор: Турли-туман кийим кечакларни ўйлаб чиқарадиган ва уни урға киритган чеварларимиз нахоти ўзбекона никоҳ кўйлагни тика олмаси!

Истардиккӣ, муқаддас никоҳ кўйлаганинг ўзбекона тури буйинча модельерлар ўтасида кўриктанлов ўтказилса. Либос оқ матодадан тикилиб, унда ҳам миллийлик, ҳам замонавийлик ўйғунашса, ҳар бир келинчакнинг шахсий мулки саналиб, уни ёнгина олишга ҳеч кимнинг хадди йўқ эди.

Бугунги кунда эса, ойдай қизларимиз гарбнинг ярим-ялан-ғоч ҳолатда қўё тўра билиш кандай останасига ярим-ялан-ғоч фатасини «прокат»га олиб, кийишмоқда. Гигиеник жиҳатдан ҳам, қадим кадиряларимиз ҳам сира тўғри келмайдиган бу

фаталар шу даражада урға айландикси оқибатда ёшларимизни бу йўлдан қайтариш мушкул бўлиб қолди.

Шу ўринда дизайнер ва модельерларга бир таъкифим бор: Турли-туман кийим кечакларни ўйлаб чиқарадиган ва уни урға киритган чеварларимиз нахоти ўзбекона никоҳ кўйлагни тика олмаси!

Истардиккӣ, муқаддас никоҳ кўйлаганинг ўзбекона тури буйинча модельерлар ўтасида кўриктанлов ўтказилса. Либос оқ матодадан тикилиб, унда ҳам миллийлик, ҳам замонавийлик ўйғунашса, ҳар бир келинчакнинг шахсий мулки саналиб, уни ёнгина олишга бўларди.

Саодат РАХМАТОВА, Навоий вилояти.

— Ватан тарихини билиш юртимизда етишган улуг зотлар ҳасбу ҳоли ва меросини ўрганиш билан чамбарчас боғлиқ. Пойтахтимизнинг йирик туманларидан бири Шайх Хованди Тохур номлари билан аталади. Бу зотнинг шахси, наасби, фазлу камолидан етарли хабардормизми?

— Шайх Хованди Тохур ҳазратлари улуг олим, шайх, маънавият юлдузларидан бўлмиш валий зот бўлиш билан бирга улуг шоир ҳам эканлиги ҳаммага маълумми?

— Шайх Хованди Тохурнинг она томондан бобокалони бўлмиш Умар Богистонийнинг у кишига берган ҳикматомуз нисиҳати маъносини қандай тушуниш мумкин?

— Тошкентнинг энг кўркам манзилларидан бирида Шайх Хованди Тохур мақбарами жойлашган. Зиёратгоҳ тарихи ва истиқлол давридаги ҳолати ҳақида қандай маълумотларни биламиш?

ШАЙХ ХОВАНДИ ТОХУР

Шайх Хованди Тохур атокли шайх ва аллома Умар Богистонийнинг катта ўғли ҳамда машхур олим Жоха Убайдуллоҳ Ахор (Шайх Аттори Валий) ҳазратининг она томондан бобокалонидир. Отаси Тошкент тоғининг этигади жойлашган Богистон қишлоғига ўтган. Насаблари 17 авлод воситаси билан Ҳазрати Умарнинг ўғли Абдуллоҳа бориб тақалади. У зот ҳозирги Бўстонлик тумани, Богистон қишлоғига таваллуд топган. Тугилган вақти 1280-1290 йиллар деб таҳмин қилинади. 1355 йилда Тошкент шаҳрида вафот этиган. Демак, XIII аср охири, XIV асрнинг биринчи ярмida яшаб, Тошкентда ижод қилиб ўтган улугоми шоирдир.

У зот ҳақида Фаҳруддин Али Сафийнинг (1463-1503) «Рашаҳоту айнил-ҳәёт» («Оби-ҳәёт томчилари») асарида нодир маълумотлар бор. Бу асарни XV асрда Домла Ҳудойберди ибн Бекмуҳаммад форс тилидан туркӣ-ӯзбек тилига таржими қилган. Китоб истиқлол даврида Махмуд Ҳасанин баҳридан Умрзок томондан нашр этилди.

Шайх Хованди Тохур фақиҳ зот, улуг шайх ва олим бўлиши билан бирга мумтоз шоир сифатидаги ҳам эътироф этилган. Ҳожа Убайдуллоҳ Ахор гоҳ-гоҳ маърифат ва фулфарлар анососида шеърлардан ўқиб туриши айтилади. Шайх Хованди Тохур фақиҳ зот, улуг шайх ва олим бўлиши билан бирга мумтоз шоир сифатидаги ҳам эътироф этилган. Ҳожа Убайдуллоҳ Ахор гоҳ-гоҳ маърифат ва фулфарлар анососида шеърлардан ўқиб туриши айтилади.

Хожа Аҳмад Яссавий даргоҳининг улуг олимларидан Шайх Тенгиз ҳузуринда сухбатларда бўлиб, у зотдан таълим ва фойдалади. Сунг таълимни Бухорода давом этиради.

Улуг зотларнинг таълимлари натижасида улуг фақиҳ (хукуқшунос) олим, илоҳиёт ва ҳол имининг етук намояндаларидан бўлиб етишади. Зоҳирий ва ботиний илмларнинг сирларидан вониф бўлиб, қароматли шайхлар орасида юқсак мақомга эришади.

«Рашаҳоту айнил-ҳәёт» китобида ёзилишича, Ҳожа Ахори Валий бобокалони Шайх Хованди Тохурнинг тасаввуф илмидаги асарлари борлигини айтиди. Гарчи китобда бу асарлар номи айтилмаган бўлсада, лекин бъязи таснифларидан муҳим парчалар иктибос килиб келтирилган. Айрим манбаларда урф-одат, одоб-ахлоп мавzuиду ҳам асарлар биттани айтилади.

Шайх Хованди Тохур фақиҳ зот, улуг шайх ва олим бўлиши билан бирга мумтоз шоир сифатидаги ҳам эътироф этилган. Ҳожа Убайдуллоҳ Ахор гоҳ-гоҳ маърифат ва фулфарлар анососида шеърлардан ўқиб туриши айтилади.

Бир маърифий шеърида бундай дейди:

Икки кўзни кузатгайдир назари дилдор.
Нигоҳинг тий ўзга ёрнинг юзидан, эй ёр.
Огоҳ бўл, У кўзларнинг килганда назар,
Кузинг ичра ағер ёдин толмасин зинҳор!
Олам аро шундай ошик, кани, кайдадир,
Ки, бош эгиб Үнга факат розлар айтадир!

Нодир кўлэзмалардан у зотнинг бош-

Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигига

қа шеърларини топиш ва китобхон ҳалқимизга етказиш ахли илм олдидағи вазифалардан.

Хованди Тохурнинг бобокалони Шайх Умар Богистоний у кишига насиҳат килиб: «Эй Тохур! Мулла бўлма, шайх бўлма, сўфий бўлма, у бўлма, бу бўлма, мусулмон бўл!» дер экан. Бу ҳикматомуз насиҳатни комил инсон бўл деган маънода тушуниш мумкин. Яъни, «иймони комил, калблай салим, феъли кенг, яхшилик омили, кўли ва тили билан бирорвга озор бермайдиган, ёлғон гормайдиган, вавдасида турадиган, омонатга хиёнат қўлмайдиган, ўзи учун яхши кўрган нарсан бошқага ҳам раво кўрадиган, меҳ-

ридан бирига Шайх Хованди Тохур номи берилди. Тошкентнинг айнан шу туманида у зотнинг мақбарами жойлашган.

Шайх Хованди Тохур мақбарами тарихи, албатта, кўпларни кизиқтиради. Макбаралар илм марта Ҳоҳа Ахори Валий XIV аср охири, XV бошларида бунёд этирган. Иншоот вақт ўтиши билан емирилиб, бизгача етиб келмаган. Лекин ҳозирги мақбара XIX асрда ўша кўхна пойдеворнинг устига курилган ва ёдгорликтан ўтиши билан келинган. Макбара атрофига кейинчилик чиллахона, Юнусхон мақбарами (XV аср) курилган.

Ёдгорлик истиқлол даврида қайта таъ-

мирланиб, ҳалқимизнинг гўзал зиёратгоҳи айланди. У ерда яна Занжирик, Фанибой, Саидағазал бой мажидлари бинолари, минора, Кўкталик ота, Кўчкор ота мозорлари, Лангар ҳовзу каби ёдгорликлар ҳам бўлган. Бирор улар бизгача етиб келмаган. Ҳозирда Шайх Хованди Тохур маъмумаси таркибида Юнусхон ва Кадиргочбий ёдгорликлари мавзуд.

Шайх Хованди Тохур ҳақида унинг зиёратгоҳи раҳбари Отамурод Турсунов шундай дейди: «Ўзбекистон мустақилликка эришгач, миллий қадрингларни музга эътибор куайди, эски тузум даврида ҳароба ҳолига келтирилган ёдгорликлар, масжид-мадрасалар, зиёратгоҳлар қайта тикиланди. Шулар қаторида Шайх Хованди Тохур ёдгорлиги маъмумаси ҳам илм маротаба — 1996 йилда таъмирланган эди. Ёдгорлик Тошкент шаҳрининг 2200 йиллиги муносабати билан қайта таъмирланмоқда». Суҳбатдошимиз яна маъмудаги иккى ёдгорлик ҳақида тўхтариб: «Биринчи хонакоҳда Шайх Хованди Тохур ҳақида, иккичи хонакоҳда эса ёки жуфти ҳалоли ва ўғиллари, ёки ўғиллари ва национарларининг қабрлари бор. Иккичи хонаҳо ҳақида бошқа аник маълумот топилмаган», деди. 1999 йилда ёдгорлик якинида Тошкент Ислом университети ташкил этилди.

Туман худудида яна меморий ёдгорликлардан Шайх Зайниддин мақбарами (XIII-XIV асрлар), Кўкальдош мадрасаси (XVI аср) сакланган.

Улугларимиз айтганидек, тарихи ибрата шикматдан иборатдир.

Рахшона КЕНЖАБОЕВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

Сами ака ерга тушиб қолган бир ушок нонни авайлаб олиб, кўзига суртди-да, ўпид дарахт тагига кўйди. «Кушларнинг насибаси», — деб шивирлаб қўйди. Сунг ўзининг болалик йилларини ўрсунини эслади:

Ёллигини йиллар... Уруш жароҳати ҳали битмаган. Одамлар бир бурда нон учун жонини беришига тайёр. Ўн ўшли болалай онаси белбоқса туғи берган иккитағина тонни бағрига босгана чотаси Раҳмат ака мираблик килаётган худудга ўргуради. Отаси кўйи очик одам эмасми, шерикларини ҳам чорлаб, дастурхонни ўтрага ёзади. Нон ушоқларини кўзларига суртиб: «Етказганига шукр!» — деди юзига фотиҳа тортарди...

Умрининг сунгига қадар мираблик қилган Раҳмат аканинг етти ўғли-ю, ёлизи ҳизи ҳам ўзлашини элнинг дуосини олишга бағишиладилар. Бу оиласининг тўртнинчи (афуски, тақдир экан, уч акаси ва икки укасига ҳаёт вафо килмади, бекав дунёдан ўтиб кетиши — муаллиф) Сами ака ҳақида гап очилса: «Ҳар доим савоб излаб юрадиган одам», — дейишиади китобликлар.

НОНДАЙ АЗИЗ БЎЛИНГ!

ОДАМЛАР ОРАСИДА

У 1994 йилда «Иссиқ нон» деб номланган маъсуючилия чекланган жамият түзуб, мўжазаги-на бино кура бошлаганида айрим узоқини кўра олмайдиганлар:

«Ҳали куйиб қолмасайди бу кетишида, осонмикан бу иш», деба писандона ҳам қилишганди. «Қайда, қаловини топса, кор ҳам ёнади», деганлари рост экан. Сами Раҳматов чинакамига интида. Мамлакатимизда тадбиркорлик билан шуғулланадиганларга яратиб берилган кенг имкониятлардан унумли фойдаланди. Бўлка ва оби нонлар пиши-

риладиган ускуналар билан корхонани жиҳозлади.

16 киши иш билан таъминланди. Маҳсулотларнинг сифати-чиқиши учун таърибали мутахассислар ишга олинди. Ҳар куни иккича тона ҳамир тайёрлаш йўлга кўйилди. Энг ҳайрли жиҳати, Сами аканинг ташабуси билан иссиқ нонларнинг биринчи қисми шифоҳоналарга, Мехрионлик уйи ва мактабгача тарбия мусассаларига етказиб бериладиган буди. Колаверса, маҳалла ахли ва кўни-кўшиллар ҳам энди бозорга чомпайдиган бўлишиди. Айниска, пишган нонларнинг таъми мазали ва соглика фойдади бўлиши учун йодланган буғдой унидан фойдалана бошланди.

— Туманимизда ўтиказилган «Асрлар садоси» фестивалида барча мамлакатлардан мемҳонлар ташриф буориши-ганди, — деди Китоб тумани ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар кўмитаси раиси Розияхон Ашурова. — Уларни Сами Раҳматовининг новвойлари тайёрлаган хонтахта каталигича келадиган нон билан кутиб олдик. Үнда моҳирлик билан тасвирланган фестивал «эмблема» (тамға)сини кўриб, кўпчилик ҳайратга тушиди. Айниска, түялар карвонининг акс этгани иштирокчилар томонидан «қосқас баҳога сазовор» деба тан олинди...

— Бу хонадон ахли маҳаламида ҳам «Энг ибратли оила» дея эътироф этилган, — деди шаҳардаги Собир Рахимов номли маҳалла оқсоқоли Махмуджон Сultonov.

— Турли байрам ва таддирлар у кишининг ҳомийлигисиз ўтмайди. Мехроқибатли ва саҳоватли инсонлиги босис эҳтиёжига қараб, кимгадир гилам, буорига озиқ-овқат яна бошқага кийим-кечак харид килганини одамларнинг ўзларидан эшишиб қоламиз...

Китоб туманидаги «Иссиқ нон» ишлаб чиқариш кичик корхонаси директори Сами Раҳматов ҳақида биз кўрган, гурунгашган одамларнинг аксарияти ажойиб бир ниятияни айтишиди. «Эл-улусга нон, ризқ-насиба улашаётган инсон ҳам шу улуг неъматдай азиз бўлиб юрсин!» — дейишиди.

Санобар ФАХРИДДИНОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

ХОРАЗМЛИК СИАМ ЭГИЗАКЛАРИ

ёти тарихида улкан воқеа бўлди.

— Келининизни чакалоқлари билан Тошкентга олиб бордик, — дейди Ўғилжон опа, — тўрт ойлик бўлишганида операция қиласи дейшишганида юрагим шув этиб, тўкилиб кетганда бўлди. Ўғлим Шуҳрат, қариндошлар билан юрагимизни ҳовчулаб ўтиридик. Операция 16 соат давом этиди. Уни мубаффакиятли тугланганигини эшиштганда кувоннимизни кўрсангиз эди. Шифокорларга мингданнинг раҳмат!

Пойтахта академик В.Воҳидов номидаги Республика маҳсус Жарроҳлик Маркази ҳамда Россиянинг А.Петровский

номидаги илмий жарроҳлик ишлари марказининг энг таҳрибали малакали шифокорлари биргаликда хоразмлик Сиам эгизакларни бир-биридан ажратиш операцияни мубаффакиятли якунланган эди. Бу воқеа нафакат мамлакатимизда, балки дунёни тиббиётидаги амалга оширилган улкан ютуқ сифатидаги тарихга муҳорланди.

— Туғрухонадан хабар келди: «Келининизнинг кўзи ёриди, Ҳасан-Ҳусан!» Комилжон ака билан Ўғилжон опа кўш неваралини бўлишганидан кувона-кувона турғунонага қандай етиб келишганини ҳам билишмади. Олти килограмм вазнда эгизак фарзандлар дунёга келган эди. Лекин ўз номи билан туғилган Ҳасан-Ҳусанлар кўччилик эгизаклар каби айри-айри эмас, балки... бир-бирига ёпишган холда туғилган эди. Келинининг кўзларидаги ёши ўтказиб берган эди. Қайнат-қайнона ҳам, бунақа воқеага дуч келган шифокорлар ҳам хайратда эйдилар.

Эгизаклар туғилганидан кейин кўп ўтмай ривожланишдан тўхтади. Нафас олиси, юрак уриши секинлашди. Тезлик билан чора кўрилмаса, кичкунтойлардан айрилиб колиш мумкин эди. Фурсат ганимат. Шифокорлар Тошкентга кўнгироқ килишибди. Бу воқеадан Согликини сақлаша вазирлиги ҳам хабар топди. Максад — қандай қилиб бўлса-да, ҷаҳо-қалоқларнинг ҳаётини сақлаб колиш эди. Бу ўта мураккаб операция орқали амалга ошириладиган бўлди.

— Мураккаблиги шундаки, — дейди гинеколог врач Рӯзмат Сайдов — агар таналарини бир-биридан ажратиш пайтида Сиам эгизакларидан атиги бир томчи қон тўклилса, бу ҳар иккала гўдакнинг ҳаётига якун ясаши дегани. Жарроҳлик тарихида АҚШ, Россия, Япония, Германия, Италия, Буюк Британиядаги амалга оширилган бундай операцияга ҳали Ўзбекистонда кўп урилмаган эди. Шу боси жарроҳликни удасидан чиқиш ўзбек тиббига

— Хозир Ҳусан уч ёшда. Кўшкўйир тури маказидаги Ёвғур маҳалласи, Ҳамза кўчаси, 57-йуда яшайди. У согласом вояга етмоқда.

— Шифокорлар ҳозир ҳам ҳолимиздан хабар олиб туришибди. Ҳусанжонимиз доимий назоратда. Вилоятдан, Тошкентдан ҳам шифокорлар келиб туришибди. Ўзимиз борамиз. Маҳалламиз шифокорлари Фотима Кутлимуродова-ку Ҳусанжонни худди ўз фарзандидеги яхши кўради, — дейди онаси Шаҳло Худойберганова, — Фарзандимиз ҳаётини сақлаб колган саломатлик посбонларига қандай миннатдорчиллик билдиришни билмаймиз. Илоҳим, ўзлари ҳам соғ-саломат бўлишсин. Яратганинг ўзи кўлласин!

Комилжон Бакиев ҳамда Ўғилжон Раҳмоновларнинг оиласи маҳаллада энг ибратлилардан бирни булиб, улар биргаликда ўн фарзанд камолга етказишибди. Ўғил-қизларнинг ҳаммалари касбкори, ўй-хойли, эл-юрт хизматидалар. Келини Шаҳло ўғли Шуҳратжон билан бирга туришибди. Шаҳло транспорт коллежида ўқитувчи, Шуҳратжон тадбиркор. Уларнинг Ҳусандин ташқари Асалой исмли беш яшар қизлари ҳам бор. Опа-ука кичкунтойлар бир-бирларига доимо парвона, бирга ўйнаб-кулиб юршиганини кўриб, хавасиниз келади. Дилингизда мўъжиза қархамони Ҳусанжонга айтмоқчи эзгу истаклар түён уради: «Илоҳим, ақанг Ҳасанни умрими ҳам сенга берган бўлсин. Мамлакатлардан бирининг ҳаётини сақлаб қолинди. Бу ҳаётнинг чинакам мўъжизаси эди.

Хозир Ҳусан уч ёшда. Кўшкўйир тури маказидаги Ёвғур маҳалласи, Ҳамза кўчаси, 57-йуда яшайди. У согласом вояга етмоқда.

Абдулла САФОЕВ,

«Оила ва жамият» мухабри.

Суратда: Ҳусанжон ва оиласидагилар.

Муаллиф олган сурат.

Xар куни каттакон кўк дарвоза олдидан ўтётганимда беҳитчиёр масъуд ака ёдимга тушади. Дарвоза олдида турдиган тўк сиёхранг «Нексия»да уни кутиб ҳайдовчиси ўтиради. Масъуд ака гарчи юкори ла-возимда ишлайдиган марта-бали киши бўлса-да, доим камттар юар, ҳатто машина-да кетаётган бўлса-да, оқсо-қоллар билан кўлини кўксига кўйганча саломлашиб ўтарида. Таассуфки, ана шундай эл ду-осини олган самимий инсон-

қайтарайлик. —Хадича хола кўзларida ёш билан уни узок дуо килади. Масъуд аканинг бевақт қазосини эшишиб, холанинг ёси оғиб қолай деди. Шундай ёхисор ва бағрикенг инсонин йўқотиши ҳаммага оғир эди, аммо ўлим ҳақ. У њех кимни аяб ўтиримайди.

Масъуд аканинг ўлимидан њех қанча вақт ўтмай хотини Сурайд ҳоладан пулни қайта-ришини сўраб туриб олди. Маҳалла-кўй ўртага тушса-да, ҳолани зор қақшатиб, сиги-рини етаклаб кетди.

Масъуд ака хотинини ҳарчанд инсофга қақириса-да, бўймабди. Сурайё бориб, њех нарса-да айбизи қизни юмдалаб ке-либди. Эртасига қизнинг мансабдор амакиси Масъуд акани ишидан олиб ташлабди. Ҳам севган ишидан айрилган, ҳам куруқ тұхматта колиб кўл ос-тидагилар олдида мулзам бўлган инсоннинг юрак хуру-жи тутиб қолибди. Ана шу-нака...

— Ҳа, нотавон аёл-а...

Шундай йигитнинг бошига итиб энди керилиб юриди ларининг бемав-ридан безиб, ёмон йўлга кириб кетдилар. Ҳатто тўнгич қизи уйдан кошишгача борди. Ёлғизига ўли отаси тириклигидар дарслардан қолмас, тенгқуларни каби беҳуда тиентирамай тўга-ракларга борар, катталарни кўрганда қўлини кўксига кўйиб салом берарди. Энди у ҳам ўзгарди. Ўйда ўтирилмай қолган онаси, ўзлари билан ўзлари овора булган опалари, қаровсиз болага ҳам ўз та-

кўлида деймиз. Лекин аёлни ҳам бошқариб турадиган за-бардаст кўллар, ақл-идроки, орят кучи билан оиласини, хонадонини асрар тургувчи, аввало эркакидир. Эркаксиз ўйни бошқариш айрим ожиза аёлларнинг белини букиб, иродасини сўндириб кўяди. Агар фарзандлари комил инсонлар бўлиб етишсалар бошқа гап. Амма Сурайё каби кийинчилик зархини тотмаганлар кўлида улгаятган фарзандлар аросатда қолиб кетишлари њех гап эмас. «Эр-каксиз ўй — қопқосиз қозонда, болам. Үнга ҳар хил ҳаслар тушиши ёмон», деб кўярди бувим, қўшнининг етишлари сағир қолган болалариша шафқат кўзи билан қараб, шугналарнинг онаси ўззукун ишлайди. Худонинг ўзи тўзим берсин унга... Мен болаликдан билган ўша хонадонинг ўғил-қизлари эртасо кеч тинмайдиган оналариша суюнч бўлишибди, рўзгор юкини биргалишиб тортишибди. Ҳозир ўша Сабоҳат ҳоланинг неваралари тўлдириган. Ўғил-қизлари оналарини еру-кўкка ишонишмайди. Улар Сурайёнинг болаларига ўшҳаш тўзигб кетишмади, аксинча, оналарининг измидан чикмай, каттлари кичикларини суюдилар. Эҳтимол, буям тарбиянинг таъсиридир. Нима бўлгандана ҳам, њех бир хонадонни отасиз кўймасин экан. Отанинг борлиги хонадоннинг истикбили порлоқ бўлишини таъминласа, рўзгор кам-кўстини бутлашда ахли аёллари суюнадиган метин қоядир.

Нигора ШОҒАЗИЕВА

ҚОПҚОҚСИЗ КОЗОН

га кўз тегдими, атиги эллик ёш бўсағасида тўсатдан юрак хуружига йўликиб, оламдан ўтди.

Масъуд акани маҳалла-нинг кайвониси бўлган Ҳади-ча хола доим дуо килиб юарди. Сабаби у киши бева-холида икки ўғил ўйлантиришга кўйналган кезларда. Масъуд ака хожатини чиқарип, ўғилларнинг тўйини ўтказиб берган экан. Хола олган пуллининг ярмини қайтармоқчи бўлган куни ака уни қарз ўрнида бермагани, балки бу ишини сабов йўлида килганини айтади.

— Ая, бу пулларни ўслимга иморат соламан, деб йиқ-қандим. Аммо у ҳали ўйланадиган ўшда эмас. Қолаверса, биттагина ўғлим бўлса, шу ўйнинг ўзиям унга етиб ортади. Кизларим эса бирор-хасми.

— Умрингиздан барака то-пинг, иним. Илоё, бу яхши-лигингизни тўйларнингизда

— Мен аслида ўшандада бу пулни эгасига қайтармоқчи эдим, келин, аммо иним кўнмаган ва бу ишини сабов учун килдим, деганди. Эсиз, сиз унинг тирногига арзимас экансиз. Бақир-чакир қилиб келмасангиз ҳам отасиз қолган болаларнинг ҳақини қайтиши ништим бор эди...

Ҳадича хола Масъуд аканинг хотини ҳақида ёки эшишиб, тавтилини, лекин бунчалик шаллақилигини билмаганди. Қарз кўтариб дарҳол унинг пулини қайтарида.

— Ҳола, Масъуд аканинг бошига шу хотин етиди, деб колди бир куни кўшиниси Со-лиха. —Бечора оналик тавтилини кетган котибаси ўрнига ўғина қизни ишга олибди, хотинидан балога қолиди. Ёсуман хотин узузукин ишхона-сига телефон килиб ёрни тер-гар, кизи тенги котибадан раши қилиб, унга тинимсиз зуфум қилар экан. Ишчилари олдида ўзини ўнгайсиз сезган

дэнг, худо олсин уни...

Сурайё бу билан тинчигани йўқ. Унинг эрини лавозимдан бўшатган раҳбар билан ўчакишиб товон пули талаб килиб туриб олди. Энди у ўзи айблаб, раши қилган эрини жабрдида қилиб кўрсатган, чи бирор нима ундириши илин-жида суд идорасига қатнаб юарди...

Масъуд ака оламдан ўтгач, ўйдан файз кетди. Бу ховлига њех ким якин ўйламай кўйди. Бўй етган қизлар она-

сиirlarini ўтказишибdi. Бола тунги клубларда саросар кезадиган одат чиқарди. Мўйлови эндигина сабза ураётган бўлса-да, бир-икки саёб ўртоқларига қўшилиб, сигарет чекадиган одат чиқарди. Масъуд ака бу ўйнинг устунигина эмас, бало қазолардан асрар тургувчи қалқони экан. Сурайё ҳарчанд ҳаракат қилмасин, болаларини ўз измiga сололмади...

Тўғри, эркакни кўчага чиқарган, деган гап бор. Тарбиянинг калити аёлнинг

Кўп марта эшитганимиз учунни, кўча-кўйда ким-нингдир машинасидан бирор буюм ёки нарса ўғирланса, ажабланмаймиз ва бу ҳолатни табийи, деб қабул қилишга кўнилганмиз. Лекин содир этилган ана шу ўғирликнинг ортида қандай жиноят аломатлари ётгани ву уни амалга оширганлар фаолияти обдон таҳлил этилса, энг аввало, ОИЛА МУХИТИДА ТАРБИЯ-нинг ўрни қай даражада эканлиги аён бўлади.

Дилшод 24, Жамол эса 18 ёшга хам етмаган. Иккаласи ҳам ўғирликни "касб" қилиб олганга анча бўлган. Негаки, бундан бир йил аввал ҳам Дилшодга Ўзбекистон Республикаси Жиноят Кодексининг 277-моддаси, 2-кисми "B" банди, Жамолга эса Жиноят

хам купла-кундуз яъни пешин маҳали "Жигули" русумни машинанинг чап томон олд эшигини маҳсус бурагич (отвертка) ёрдамида очиб, 150 минг сўмлик "JVC" маркази кассетали магнитофонни, балон бурайдан калит ва майда пулларни олиб

ҚИЛМИШ-ҚИДИРМНШ

оддийгина — бурагич (отвертка) ва шашлик пиширадиган оддий сихчалар. Улар сад кам бир ой давомида ўнлаб турли русумлардаги автоуловларни тунаб кетганиларни аниланди. Ажабланлари жиҳат, ўғирланган магнитофонларни турли жойларда дуч келган одамларга арzon-гаровга бериб кетаётгандаридан ҳам бирорта одам "қани, менга буларнинг дафтарчаларини ҳам бер-чи, намуна пули арzon оғайнай, мабодо ўғирланган эмасми?"—дега сўраб суроширишмаганликларини қандай изоҳлашни билмайсан киши. "Қоч-

Н одира узоқ сафар давомида ўзини «жоним кизим» лаб

кеялган Равно опани таниёлмай қолди. Эндиғина 17 баҳорни қаршилаган, ишлаб кўп даромад топиш илинжада бегона юрт — Жанубий Кореяning кичиги бир шаҳарасига келиб қолган киз кейинги тақдири шу диёнатнисиз аёлнинг кўлида эканлигини кеч англаб етди. Фиждувон бозорида танишганы — уни хорижда ишга жойлаштиришни ваъда берган Равно опага эргашиб, хато қилганини тушунди. Уни алдаб, Кореяга олиб келган аёл 5 минг АКШ долларига хиндишонлик йигитга сошиб юборди...

Эртасига бу тутқунилардан қандай кутилиш йўлини ўйлаб ўтирган Нодирининг кўнгли бирдан ёршиб кетди. Ахир кўшнилари Ўтам ака З йилдан бери Кореяда ишлайди, телефон рақамларини ҳар эҳтимолга қарши унинг ўйдагиларидан ёзиб олган эди. Хиндишонлик йигитнинг кўл телефонини амаллаб олиб қолган Нодира у ишга кетгача, йиглаганча Ўтам акага кўнгироқ килди. Вазиятни тушунтириди. Паспорти Раъно опанинг кўлида қолганлиги муаммо туғдириди. Лекин элчионадагилар аралашгач, юртига кайтиди...

— Афсуски, кўп пул топиш мақсадида хорижга ноконуний йўллар билан бориб қолган аёллар, ёш қизлар билан бундай алданишлар тез-тез юз беради, — дейди вилоят «Истиқболли авлод» ёшлар ахборот-мъ

ВИЖДОН ПУЛГА СОТИЛМАЙДИ

рифий маркази раҳбари Абера Хусейнова. — Одам саводоси билан шуғулланадиганлар кўлига айрим холларда эндиғина 9-синфи тутгатган қизлар ҳам тушб колишаёт. Бундай воеаларнинг содир бўлишида албатта, тарбия масаласига бефарқ қараган, фарзандлари назоратидан кўлдан чиқариб юборган айрим ота-онарнинг айби катта. Ёш қизларнинг ҳали оқ-корани яхши танимаслиги, ҳаётий таҳрибаси камлиги, фирибагр одамбурушарга кўл келади...

Газетонда юртодошини хорижга олиб кетиб пуллайдиган қабиқ кимсалар жазосиз қоловерадими, деган савод туғилиши табиий. Тўғри, қонунчиликимизда одам саводсининг турли кўринишлари билан шуғулланувчиларга жавобгарлик кўзда тутилган. Лекин давр бундай жиркан ишга кўл урадиган шахсларга қарши қатъий кураш олиб бориши лозимлигини такозо этди. 2008 йилнинг 27 марта мавлияни Олий Мажлиси Сенати томонидан тасдиқланган ва 17 апрелдан кучга кирган «Одам саводсига қарши курашиш турлиларига ўзбекистон Республикасининг Конуни қабул қилинди. Бу одам саводсига чек кўйишга қаратилган мухим хужжат саналади. Ўнда одам саводсига қарши курашишдаги асосий принципларга, бу саводдан жабрланганларни ижтимоий реабилитация қилиши, тегиши давлат органларининг ваколатларига катта аҳамият берилган. Шунингдек, одам саводсига қарши курашиш бўйича фолиятни амалга ошируви давлат органларига кўмаклашни ҳақида ҳам тұхтаби ўтилган.

«Истиқболли авлод» ёшлар ахборот маърифий маркази қонунга хилоф равища, чет элга олиб кетилган фуқаролар кўпчилигини ташкил этидиган аёлларнинг давлат ва надавлат ташкиллари билан ҳамкорликда мамлакатимизга қайтишига ўз хиссасини кўшмоқда. Масалан, жорий йилнинг дастлабки уч ойида бир неча аёл Бирлашган Араб Амриликлари ва Қоғозистондан олиб келинди. Уларга тегиши руҳий ва реабилитациян ёрдам кўрсатилди. Айрим аёлларга махсус ўкув курсларидаги ўқишларига, ишга жойлашишларига ва оиласлари бағрига қайтишларига кўмаклашилди. Аёллар одам саводси билан машғул шахслар кўлига тушб колмасликлари, «олтин тоғлар» ваъздаларига учмай, хушёрок бўлишлари уларнинг хукуқий саводхонлигига боғлиқ. «Истиқболли авлод», «Камолот» ёшлар ижтимоий характери бўлимлари ва маҳалла фуқаролар йиғинлари, хукукшунослар билан ҳамкорлиқда аҳоли ўртасида олиб бориляётган тарғибот-ташвиқот ишларидан ана шу масалага кўпроқ эътибор бериляпти.

«Истиқболли авлод» ёшлар ахборот маърифий маркази қонунга хилоф равища, чет элга олиб кетилган фуқаролар кўпчилигини ташкил этидиган аёлларнинг давлат ва надавлат ташкиллари билан ҳамкорликда мамлакатимизга қайтишига ўз хиссасини кўшмоқда. Масалан, жорий йилнинг дастлабки уч ойида бир неча аёл Бирлашган Араб Амриликлари ва Қоғозистондан олиб келинди. Уларга тегиши руҳий ва реабилитациян ёрдам кўрсатилди. Айрим аёлларга махсус ўкув курсларидаги ўқишларига, ишга жойлашишларига ва оиласлари бағрига қайтишларига кўмаклашилди. Аёллар одам саводси билан машғул шахслар кўлига тушб колмасликлари, «олтин тоғлар» ваъздаларига учмай, хушёрок бўлишлари уларнинг хукуқий саводхонлигига боғлиқ. «Истиқболли авлод», «Камолот» ёшлар ижтимоий характери бўлимлари ва маҳалла фуқаролар йиғинлари, хукукшунослар билан ҳамкорлиқда аҳоли ўртасида олиб бориляётган тарғибот-ташвиқот ишларидан ана шу масалага кўпроқ эътибор бериляпти.

Моҳигул НАЗАРОВА —
шоира, журналист, унинг ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий мавзуларда ёзган долзарб, таҳлилий маколалари республика нашрларида мунтазам чоп этилади. Эндиликда у газетамизнинг Бухоро вилояти бўйича ўз мухбири сифатида фаолият бошлади.

ят Кодексининг 169-моддаси, 3-кисми "A" банди, 227-модданинг 2-кисми "A" банди асосида бир йил муддатга ахлоқ, тузатиш жазоси тайинланган. Ўтган йил январида Олий Мажлиси Сенатининг "Амнистия тўғрисида" ги Карори 2-моддасига биноан жазони ўташдан озод килинган. Афсуски, улар ўзларига берилган жазодан ҳам имкониятдан ҳам тўғри хунос чиқаришмади. "Ўрганган кўнгил ўртанса кўймас", деганлари рост экан.

Янги йилнинг биринчи ҳафтаси эди. Дилшод Жамолларнидикси бир неча кун ўн яшаб юрди. Ота-онаси ҳам Дилшоддан "ўртоғингнинг ўйда тинчлиникан ишқилиб?", деб сўршага ботинишлариди. Ҳа, энди иккаласи ўшлагидан жуда қалин, оғайнилиги учун келгандир-да, деган хәёлга борганиларни охир-оқибат улар учун ниҳоятда қимматга тушиниши билишмади. Хуласа, Дилшод ўйига кетиб, биринки кун кўринмай қолди. Жамол уни кечкунрун компьютерхонада ўйин билан машгул бўлган пайтда кўриб колди-да, кўярда кўймай яна ўйлагига олиб келинди.

Кетиши. Бу ҳам етмагандек, шу куннинг ўзида "ВАЗ-2101" уловининг ҳам ичидан "LADA" русуми 75 минг сўм турдиган магнитофонни ҳам ўмарид, жуфтакни ростлаб қолициди.

Энг кизиги, Дилшодга шеричилик килган Жамол бу кинир ишга кўл урганида ҳали вояга етмаган ёнда эди. Дилшод-ку бу борада анча устамон ва "таҳрибалироқ" эди. Кўпинча ўшлагини хисобга олиб, уни коровуллик кўйиб, ўзи машиналарни тушашга тушарди. Ўғирланган нарсаларни ҳам ўйлагира олиб бормай, ташнишларига "сув текин"га беришар, ортирган пулларни кайфу сафога сарфлаб иборишиади. Улушкин "ара" килиши келганда ҳам Дилшод ўзига кўпроғини олишига уринарди.

Яна бир қизик ҳолат шуки, суд жарайдида жабрланувчи сифатидаги катнашган хайдовчиларнинг аксарияти

"ахир машинанинг қалити чўйтамиди эди-ку"! Бу зангарлар қандай килиб

шундай мустаҳкам кулларни очиши-ди экан-а?"—дега ҳайрон бўлишиади.

Ўзларининг иккрай бўлиб айтишларина, улар учун исталган машинани очиш хеч қандай муаммада турдирмас экан. "Иш куроллари" ҳам

саводсига да, улар маҳалла-кўйда қандай килиб бош тубарига юрди?

Илоё, ҳеч кимнинг боласи ўз падарни бузурковри ва волидан мухтарасининг бошини ҳам, кўз ёшини тўкишга мажбур килмасин-да!"— деба

дека бир-бирига шивирлаб кўяди...

Рустам САЙДОВ,

Тошкент шахри, Собир

Рахимов тумани прокурори

ёрдамчиси.

(Макола қархамонларининг исчарифлари ўзгартирилгандан)

ХАЁТИМИЗИНГИ НЕГИЗИНИ БИЛСАНГИЗ

ган конун хуҷжатларининг мазмун-моҳиятини ОАВ орқали кенг тарғиб этиш орқали одамларнинг хуқуқий оғнини ва маданиятини оширишдан иборат эканлиги алоҳида ётиб қаратаётганинг ибратлидир. Шу маънода якндан вазирлик ташаббуси билан Тошкент вилоят ад-

лия бошқармасида "Жамоати ҳуқуқий маданияти" янада ўксалтириш борасида амалга оширилган ишлар ва келгуси режалар" мавзусида матбуот айнукумани ўтказилди.

Ушбу мулодотни ўшутиришдан кўзланган асосий мақсад — энг аввало мамлакатимизда қабул қилинаёт-

АНЖУМАН

Тўрабек Тўраев, Тошкент вилоятини

Адлия бошқармаси бошлиғи Лазиз

Мусошайхов ҳамда пойтаҳт вилоятидаги

хуқуқий мухофаза қиливчи идоралар

органилари вакиллари, Суд

департаменти, нотариат

ва ФХДЭ, адвокатура

и ўналишида хизмат

қилаётган мутахассислар ҳамда

ОАВ вакиллари қатнашдилар.

Турдебек НОРМАТОВ,

"Оила ва жамият"

мухбири.

СУРАТДА ушбу

матбуот анжуманидан

лавҳа акс этган.

ДУШАНБА 2

Профилактика муносабати билан душанба, 2 марта куни «O'zbekiston» телерадиоканали» ўз кўрсатувларни соат 14:55 дан бошлади.

14:55 Кўрсатувлар дастури.
15:00 «Таҳлилнома».

15:45 «Юртим бўйлаб дастури: «Бахор».

15:55 «Ватанпавар».

16:35 «Бир кун».

17:00 «Ахборот».

17:15 «Стандарт ва сифат».

«Болалар сайёраси»:

17:30 «Эртаклар - яхшиликка етаклар».

17:50 ТВ - анонс.

17:55 «Сизнинг адвокатингиз».

18.00 Миллий сериал: «Кайтар дунё».

18:40 «Олтин мерос».

18:50 «Очун».

19:00 «Камолот остонаси».

19:25, 19:55, 20:55

Эълонлар.

19:30 «Ахборот». /рус./
20.05 Миллий сериал: «Туташ тақдирлар».
20:45 «Ватанимни куйлайман».
21:00 «Ахборот».
21:30 «Саробга айланган ибодат».
21:55 «Киш сонатаси».

T/c.
23:05 «Иклим».
24.00 - 00.05 Тунги на-
волар.

YOSHLAR

7.00 «Ёшлар майдони».
7.30 «Наврӯз». В/Ф.
8.00 «Олтин турек».
8.10 «Ишк жодуси». Т/с.
9.40 «Шарк гўзали».
9.45 «Келажаккага эгалари».
10.00 «ДАВР».
10.30 «Тасвир ва таасусот».
10.50 «Үрик гуллаганд».
11.00 «Мўъказив дунё».
11.45 «Ассалом, баҳор!».
11.50 «Нафосат олами».
12.00 «Гул ифори». Т/с.
12.50 «Олтин турек».
13.00 «ДАВР».
13.10 «Умидига фаршиштам».
13.30 «Ёшлар майдони».
14.00 «Шахзоданинг кўшиғи». Т/с.
14.45 «Шарк гўзали».
14.50 «KINOMANIYA».

15:30 «Келажакка интилиб».
16.00 «ДАВР».
16.10 «Афсона ва ҳакиқат».
17.00 2009 йил - Кишилкотараккитея ва фаровонлиги йили: «Кишилкотада тенгдозим».
17.15 «Кишишоқ ва таълим».
17.25 «Шарк дарвозаси».

17.30 «Такипол оиласи». Б/Ф.

19.00 «ДАВР».

19.30 «Ишк жодуси». Т/с.

20.20 «Бахор гулдастаси».

20.25 «Узбегин матолари».

20.45 «Ёшлар баҳор».

20.50 «Хаёт-мамот». Т/с.

21.55 «Эълонлар».

22.30 «Тошкент оқшоми».

22.35 «Кишилкотада қарашоми».

22.45 «Хаёт-мамот». Т/с.

23.10 «Саробга айланган ибодат».

23.30 «Тошкент оқшоми».

23.55 «Кишилкотада қарашоми».

24.00 - 00.05 Тунги на-
волар.

19.50 «Саломат бўлинг».
/рус./
20.00 «Пойтаҳт» ахборот дастури /рус./.
20.20 «Анонс».
20.25 «Милагрос».

20.55 «Интервью».

21.05 «Жозиба».

21.25 «Анонс».

21.30 «Пойтаҳт» ахборот дастури /рус./.

21.50 «Анонс».

21.55 «Ўйларим».

22.00 «Телекуъръ - маркет».

22.25 «Мультифильм».

22.35 «Кино SMS со звездами».

22.55 - 00.40 Кино: «Если свекровь монстр».

19.00 «Ўзбек наволари

21.30 «Сериал «4400»

21.50 «Мультфильм».

21.55 «Ўзбек наволари

22.00 «Сериал «СМОКИНГ»

22.20 «Кино SMS со звездами».

22.30 «Кечки кинозал

TV-MARKAZ

07.00 «Ўзбек наволари

08.00 «Сериал «Жассиға ҳўшаши йўқ»

08.30 «Ўзбек наволари

09.30 «Сериал «4400»

10.20 «Ўзбек наволари

11.30 «Матрица-3»

11.50 «Мультфильм».

13.35 «Ўзбек наволари

14.30 «Премьера (рус)

15.00 «Сериал «Жассиға ҳўшаши йўқ»

15.30 «Мультфильм»

17.00 «Ўзбек наволари

18.30 «Сериал «ЖАССИҒА ҲЎШАШИ ЙЎҚ»

19.00 «Ўзбек наволари

21.30 «Сериал «4400»

22.20 «Комедия по понедельникам: «СМОКИНГ»

22.30 «Кечки кинозал

13:40 Яхиши кайфият»

14:10 Ретро мусика

14:20 «Судидиена»

14:40 Клип-антракт

15:00 «Ёшлар» студияси

15:30 Оливий экран

16:00 Парламент соати

18:00 Ватан мадди

18:30 «Ёшлар» студияси

18:50 Клип-антракт

19:00 НТТДа ўзбек киноси

20:30 «Худуд»

20:50 Ватан мадди

21:00 «Ёрқин орзулар»

21:40 «Судидиена»

22:00 «Кашкислар макони»

22:40 «Яхиши кайфият»

23:10 «Кутилмаган томоша»

23:30 «Кечки кинозал

СофTC

08:00 «Сериал «Ранетки»

08:50 «Сериал «Папины дочки»

09:20 «Мир в твоей Тарелке»

10:10 «Мужской портрет»

11:00 «Мир в твоей Тарелке»

11:25 «Друзья моего хозяина»

11:50 «Программа «Незвездное детство»

12:15 «6 Кадров»

12:40 «Сериал «Папины дочки»

13:10 Музика

13:25 «Мир в твоей Тарелке»

14:15 «Мужской портрет»

15:05 «Сериал «Рыжая»

15:55 «Мир в твоей Тарелке»

16:20 «Друзья моего хозяина»

16:45 «Программа «Незвездное детство»

17:10 «Истории в деталях»

17:35 «Сериал «Папины дочки»

18:05 «Галилео»

18:30 «Программа «Незвездное детство»

18:55 «6 Кадров»

19:20 «Сериал «Рыжая»

20:10 «Сериал «Папины дочки»

20:40 «Сериал «Ранетки»

21:30 «Истории в деталях»

21:55 «6 Кадров»

22:30 Жизнь по вертикали»

23:30 «Познер»

0:30 Ночные новости.

1:20 X/F «Белые люди не умеют прыгать».

3:00 Новости.

3:00 X/F «Белые люди не умеют прыгать».

3:30 Фильм «Онҳадди в Токио».

дное детство»

18:55 «6 Кадров»

19:20 «Сериал «Рыжая»

20:10 «Сериал «Папины дочки»

20:40 «Сериал «Ранетки»

21:30 «Истории в деталях»

21:55 «6 Кадров»

22:30 Контрольная закупка.

12:00 Новости.

12:15 ГЕНД МАЛАХОВ +

12:25 Модный приговор.

11:25 Контрольная закупка.

12:00 Новости.

12:15 «ГЕНД МАЛАХОВ +

12:25 «Детективы».

14:00 Другие новости.

14:25 Понять. Простить.

15:00 Новости.

15:15 «ГОНЬ ЛЮБИ».

16:10 «Давай поженимся!».

17:00 Федеральный судья.

18:00 вечерние новости

18:15 Жди меня.

19:10 Т/с «СЛЕД».

19:55 «Богатая и любимая».

21:00 Время.

21:30 Примэра. «Группа Zeta».

22:30 Примэра. Эдуард Радзинский. «Смерть Сталина. Другая версия». Фильм 1-2.

23:30 Ночные новости.

23:50 Джоди Фостер в детективе «Комната страха».

1:50 X/F «Великий рейд».

3:00 Новости.

17:10 «Истории в деталях».

17:35 «Сериал «Папины дочки»

18:05 «Галилео»

18:30 «Программа «Незвездное детство»

18:55 «6 Кадров»

19:20 «Сериал «Рыжая»

20:10 «Сериал «Папины дочки»

20:40 «Сериал «Ранетки»

21:30 «Истории в деталях»

21:55 «6 Кадров»

22:30 Жизнь по вертикали»

23:30 «Познер»

0:30 Ночные новости.

1:20 X/F «Белые люди не умеют прыгать».

3:00 Новости.

3:00 X/F «Белые люди не умеют прыгать».

3:30 Фильм «Онҳадди в Токио».

21:50 ИНТЕРФУТОБУЛ.

18:00 «Тет-а-тет».

18:10 «Спорт салтанати».

18:30 «Хабарлар» (рус)

18:55 «Шажоат майдони».

19:20 «Спортлото».

20:00 «Футбол. Англия чемпионати шархи».

20:40 Теннис. Халкар турнир.

21:30 «Хабарлар» (узбек)

21:50 ИНТЕРФУТОБУЛ.

18:00 «Тет-а-тет».

18:10 «Спорт салтанати».

18:30 «Хабарлар» (рус)

18:55 «Шажоат майдони».

19:20 «Спортлото».

20:00 «Футбол. Англия чемпионати шархи».

20:40 Теннис. Халкар турнир.

21:30 «Хабарлар» (узбек)

21:50 ИНТЕРФУТОБУЛ.

18:00 «Тет-а-тет».

18:10 «Спорт салтанати».

18:30 «Хабарлар» (рус)

18:55 «Шажоат майдони».

19:20 «Спортлото».

20:00 «Футбол. Англия чемпионати шархи».

20:40 Теннис. Халкар турнир.

21:30 «Хабарлар» (узбек)

21:50 ИНТЕРФУТОБУЛ.

ШАНБА 7

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иклим».
7.05 ТВ - анонс.
7.10 «Дунёниш ишлари».

Б/Ф.

8.00 «Ахборот».
8.35 ТВ - анонс.
8.40 «Сени излаб». Фильм.
9.15 «Аёл калби наволари: Замира Суюнова».
9.30 «Минг бир ривоят».
9.35 «Хидоят сарри».
9.55 1. «Рангингкамон». 2. «Дидар».
10.35 «Оналар мактаби».
10.55 Миллий сериал: «Тушаш таддирлар».
11.35 «КиноТеатр».

12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»

12.50 «Иклим».
12.55 «Киши сонатаси». Т/С.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ - анонс.
14.20 «Ишдаги иш». Б/Ф.
«Болалар сайёраси»:
16.50 1. «Ўйла, Изла, Топ!»
2. «Эртаклар - яхшилика етаклар».
18.05 «Рангин дунё».
18.25 «Бир ўлка-ки...»
18.45 «Аёл калби наволари: Тожибай Азизова».
19.00 «Менинг онам».
19.25 «ТВ - шифкор».
19.30 «Ахборот». /рус/.
19.55, 21.30, 20.55 Эълонлар.
20.00 ТВ - анонс.

20.05 Миллий сериал:

«Денгиздан томчи».
20.35 «Шарқ тароналари».
20.50 ТВ - анонс.
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ - анонс.
21.40 Хотин-қизлар кунига багишланган байрам дастури.

23.20 Миллий кино: «Катта ойи».

YOSHLAR

7.00 «Ёшлар майдони».
7.30 «Даврнинг боласи».
7.40 «Кора урдак». М/С.
8.00 «Каминанинг оиласи».
8.20 «Ишк жодуси» Т/С.
9.10 «Кўзигъ». Хажвия.
9.40 «Нофасат олами».
9.55 «Сумалак хаёли».
10.00 «ДАВР».

10.10 «Суғур куни» Б/Ф.
11.45 «Шарқ гўзали».
11.50 «Лаврўз илхомлари».

12.00 «Гул ифори» Т/С.
13.00 «ДАВР».

13.10 «Дуторчи кизлар».
13.30 «Ёшлар майдони».

14.00 «Шахзоданинг кўшиги».
14.45 «Шарқ гўзали».
14.50 «Ўзбегим ёшлари».
15.30 «Олтин тупрок».
15.40 «Узбеким бешиги».
16.00 «ДАВР».

16.10 «Маслаҳат». Хажвия.
17.00 «Давронин боласи».
17.10 «Мультипанорама».

17.30 «Мехрибонгина» Б/Ф.
18.50 «Олтин тупрок».
18.55 «Қўулам парвози».
19.00 «ДАВР».

19.30 «Ишк жодуси» Т/С.
20.25 «Тасбир ва таассурот».
20.45 «Шахзоданинг кўшиги».

21.55 «Шарқ гўзали».
22.00 «ДАВР».

22.30 «Хизматкор Боб» Б/Ф.

20.10 Миллий сериал:
«Денгиздан томчи».
20.40 «Кўнгил кўшик истайди».

21.00 «Тахлилнома».
21.45 ТВ - анонс.

21.50 «Аёл гўзлоли оламин безар». Мусикий дастур.

22.10 Миллий кино: «Дока рўмолининг куриши».

YOSHLAR

АЙЁМИНГИЗ МУБОРАЗ, АЗИЗ АЁЛЛАР!
7.00 «Сен азиз ва мукаддассан, Аёл!»
7.30 «Шарқ гўзали».
7.35 «Ўзбеканда шунчалиси».

8.00 Миллий кино: «Келгинди колни».

9.50 «Аёлга таъзим».
10.00 «Ватаннавар».

10.40 «Шахзоданинг кўшиги».
11.50 «Аёл - мукаддас».

12.00 «Болалар давраси».
12.30 «Эртаклар оламида».

13.45 «Наврӯз» Б/Ф.
14.15 «Қўулам парвози».

14.20 «Етти гўзали».

14.40 «Аёл - мукаддас».

14.45 «Шарқ баҳори».

14.55 «Шарқ гўзали».

15.00 «Ўзбек кеарда?» Б/Ф.
16.20 «Олтин тупрок».
16.30 «Эверест».

17.00 «Рўзгор мактаби».

17.30 «Мехрибонгина» Б/Ф.
18.55 «Шарқ гўзали».

19.00 «Давр». Хафта якуни.

19.30 «Гараннум».

20.20 «Аланай».

20.40 «13-студия».

21.00 «Аёлга таъзим».

21.30 «KINOMANIYA».

22.00 «Эх қизлар, кизлар» Б/Ф.

TOMKEN

7.25 «Салом, Тошкент!»
8.25 Бизнес-«Пойтахт».
8.35 «Эсмурельда». Телесериал.
9.00 «Телекулер-маркет».
9.20 «Ягонасан, Тошкентим».
9.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
9.40 «Аёл қалби».
10.00 «Мусика SMS».
10.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.

10.40 «Милагрос». Телесериал.
11.10 «Репортаж» /рус/.

11.30 Кино. «Иван Васильевич менят профессию».

13.00 «Турим жакида» /рус/.

13.35 Фильм - детям: «Мой домашний динозавр».

15.30 «Саломат бўлинг».

15.40 Мультфильм: «Курбака малика».

16.25 «Кинотакдим».

16.50 Кино: «Орзулар камалаги».

18.05 «Телекулер - маркет».

18.20 «Тошкент-2200».

18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.

18.55 «Эсмурельда». Телесериал.

19.20 Бизнес - «Пойтахт».

19.25 «Мусика SMS».

19.45 «Анонс».

19.50 «Интервью».

20.00 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.

20.20 «Кишилк тараққиёти ва фароновлиги ийли». Давлат дастурининг ижори юзасидан.

«Тошкент ва тошкентликлар». Бевосита мулоқот.

21.05 «Жозиба».

21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.

21.50 «Тошкентда латифа».

21.55 «Телекулер - маркет».

22.10 «Истедод».

22.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.

SPORT

8.00 «Хабарлар» (ўзбек тилида)

8.20 Кураши. Республика турнири.

8.50 «Тет-а-тет».

9.00 «Хабарлар» (рус тилида)

9.20. Узбек. Узбекистон чемпионати «БҮНДЭКОР» - «ҚИЗИЛКУМ»

11.00 «Военное дело».

11.20 «Стать ближе». Ток шоу.

12.10 Теннис. Дэвис кубоги. Ўзбекистон - Жанубий Корея.

13.40 - 14.00 «Ракибингиз грос-майстери».

18.00 «Солом оила».

18.30 «Хабарлар» (рус тилида)

18.50 «Ровесник».

19.15 «Ring-да Майк Тайсон - Френк Бруно».

19.45 «Файтер». Восточные единоборства.

20.10 Теннис. Дэвис кубоги. Ўзбекистон - Жанубий Корея.

21.30 «Хабарлар» (ўзбек тилида)

21.50 Футбол. Испания чемпионати шархи.

22.15 Спорт экрани: «Грейси». Бадминтон фильм.

23.55 Интерфутбол. Тўридан-тўри олиб кўрсатилиди.

01.50 «Тунгиз осуда бўлсин!»

18.20 Ўзбек наволари

19.30 «ПОЦЕЛУЙ НА УДАЧУ» худ. фильм

21.30 «Премьера» (ўзб)

22.00 «ВОДНЫЙ МИР» худ. фильм

00.15 - 01.55 «Другая музыка»

СофТС

08.00 Музика

09.00 «Самый умный»

10:30 «Жизнь прекрасна»

12:15 Сериал «Папины дочки» (5 серий)

14:20 «Б Кадров»

14:45 «Истории в деталях. Спецвыпуск»

15:15 СТС зажигает суперзвезды-2

17:15 Сериал «Ранетки» (5 серии)

21:30 «Истории в деталях. Дайджест»

21:55 «Б Кадров»

22:20 Музика

1

6.00 Новости.

6.10 «Звезды эфира».

6.40 X/Ф «Золото».

8.20 «Играй, гармонь любимая!».

9.00 «Слово пастыря».

9.15 «Здоровье».

10.00 Новости.

10.20 Смак.

11.00 «Михаил Жванецкий. Тщательнее надо, ребята».

12.00 Новости (с субтитрами).

12.25 Николай Рыбников в комедии «Девушка без адреса».

14.00 X/Ф «Отчим».

16.00 Футбол. Суперкубок России. «Рубин» - ЦСКА.

18.00 Премьера. «Королева» соты Елена Синайбаева».

18.45 Брэндан Фрайзер в приключенческом фильме «Мумия».

21.00 Время.

21.20 Национальный отбор на конкурс «Евровидение 2009». Прямой эфир.

1.20 X/Ф «Братство камня».

3.05 X/Ф «Многоценностность».

5.00 Сериал «Акула».

ЯКШАНБА 8

СУЛОҲИ

ХОТИН-ҚИЗЛАР КУНИ

5.55 Кўрсатувлар дастури.

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Иклим».

7.05 ТВ - анонс.

7.10 «Дунёниш ишлари».

Б/Ф.

8.00 «Ахборот».
«Болалар сайёраси»:
8.30 «Тўмарис». М/Ф.

8.40 Хотин-қизлар кунига багишланган байрам дастури.

10.10 ТВ - анонс.

10.15 «Менинг онам».

10.40 «Ойдин хайда». Ток-шоу.

11.25 «Минг бир кунар».

11.40 «Юртим бўйлаб» дастури: «Сумалак».

11.55 ТВ - анонс.

12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»

13.00 «Очиқ дастурхон».

13.35 «Аёл калби наволари: Зулайхон Бойхонова».

13.50 «Мұхаббат тилсими».

Б/Ф.

16.00 ТВ - анонс.

«Болалар сайёраси»:
16.05 «Бувым ёғанг нон».

В/Ф.

17.00 «Ҳамон ёдимда...»

17.40 ТВ - анонс.

17.45 Миллий кино: «Гўзаллик сири».

19.10 «Аёл калби наволари: Хосила Раҳимова».

19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.

19.30 «Таҳлилнома». /рус/.

20.05 ТВ - анонс.

YOSHLAR

20.10 Миллий сериал:
«Денгиздан томчи».

20.40 «Кўнгил кўшик истайди».

21.00 «Тахлилнома».

21.45 ТВ - анонс.

21.50 «Аёл гўзлоли оламин безар». Мусикий дастур.

22.10 Миллий кино: «Дока рўмолининг куриши».

23.55 Интерфутбол. Тўридан-тўри олиб кўрсатилиди.

01.50 «Тунгиз осуда бўлсин!»

TOMKEN

7.20 Кўрсатувлар тартиби.

7.25 «Салом, Тошкент!» Кўнгилочар, информацион-музикый дастур.

8.25 Бизнес-«Пойтахт».

8.35 «Эсмурельда». Телесериал.

9.00 «Телекулер - маркет».

9.15 «Анонс».

9.20 «Ягонасан, Тошкентим».

9.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.

9.40 «Афиша».

9.50 «Интервью».

10.00 «Мусика SMS».

10.20 «Анонс».

10.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/.

10.40 «Анонс».

10.45 Индийское кино: «Наступит завтра или нет?» 1-2 серии.

13.50 «Мысли вслух».

13.55 «Телекулер-маркет».

14.10 «Анонс».

14.15 Кино: «Еще одна история о Золушке». /Преимущество/.

15.50 «Болалика қайтиб».

16.05 «Тошкентда латифа».

16.10 «Истедод».

16.25 «Телекулер-маркет».

16.40 2009-йил Кишилк тараққиёти ва фароновлиги ийли. «Одимлар».

16.55 «Жозиба».

17.20 «Саргузашлар ороли».

17.45 «Нима учун?»

18.10 «Анонс».

18.35 «Фароновлик бекати».

18.50 Кино. «Супер келинчак». /Премьера/.

20.30 «Анонс».

20.35 «Телекулер - маркет».

20.50 «Открыта дверь».

21.25-00.05 Кино SMS со звездами: «Австралия».

Рейчел выходят замуж».

«Девушка с жемчужной сережкой».

SPORT

8.00 «Хабарлар» (ўзбек тилида)

8.20 «Кунгун старлар».

9.00 «Хабарлар» (рус тилида)

9.20 Мульткаусель.

9.50 «Тайм аут».

10.10 Интерфутбол.

11.50 «Пахлавонлар беллашуви».

12.40 Теннис. Дэвис кубоги. Ўзбекистон - Жанубий Корея.

14.10 Художественная гимнастика.

15.00 «Играй как Бэкэм». X/Ф

16.45 «АВГАтраф».

17.05 «Халк ўйинлари».

17.25 «Спортивиз маликалар».

18.00 «Версия».

18.25 Интерфутбол. Тўридан-тўри олиб кўрсатилиди.

20.20 «Спорт унк-энд».

21.30 «Талкян». Информацион-такъилий кўрсатув.

22.00 «Профбринг».

22.55 Интерфутбол. Тўридан-тўри олиб кўрсатилидаади.

00.50 «Тунгиз осуда бўлсин!»

07:00 Мумтоз наволар

07:20 НТТД ўзбек киноси

08:40 Юлдузлар ёғидуси

09:00 Ҳинд бадий фильм

12:00 «Сўдидёна»

12:20 «Бизнинг замондош»

13:20 Олингиз шифокори

14:20 Әрнанд ҳандаси

15:00 НТТД ўзбек киноси

20:30 «Эркин фикр» студияси таҳдиди: «Ҳинчидига одамлар»

20:50 Мусика

21:00 Бадий фильм

2

6.00 Новости.

6.10 Курортный роман в комедии «Дама с попугаем».

7.50 Смак.

8.25 Ирина Купченко, Александр Збруев в фильме «Одноклассница желает познакомиться».

10.00 Новости.

10.10 «Пока все дома».

11.00 Премьера документального фильма «Анастасия Заворотнюк. В поисках любви».

12.00 Новости (с субтитрами).

12.10 Надежда Румянцева, Николай Рыбников в комедии «Девчата».

13.55 Комедия «Ирония судьбы, или С легким паром!».

17.10 Александр Михайлов, Людмила Гурченко, Нина Дорошина в комедии «Любовь и голуби».

19.05 Премьера. «Ледниковый период: Глобальное потепление».

21.00 Время.

21.20 Премьера. «Ледниковый период: Потепление». Продолжение.

22.40 «Приют комедиантов». Праздничный выпуск.

0.25 Шэрон Стоун в детективе «Основной инстинкт 2».

2.20 Комедия «Убрать перископ».

4.00 Триллер «Приключения Форда Ферлейна».

БИР ҲОВУЧ ДУР

Ҳар кимки чучук сўз элга изходайлар,

Ҳар нечаки ағёр дурур ёр айлар,

Сўз қаттиғи эл кўнглигига озор айлар,

Юмшоги кўнгилларни гирифтормайлар,

Алишер НАВОЙИ

→ Ўргатувчиди салоҳият бўлмаса,

ўрганувчи ҳам салоҳиятим колади.

→ Савол сўровчининг савииясидан

АБДУРАҲМОН хусусий шифохонасида

ТОМОК, ҚУЛОК, БУРУН СОҲАСИ

БҮЙИЧА ҚУЙИДАГИ КАСАЛЛИКЛАР:

1. Гайморит, фронтит, этмоидит, стеноидитни пункициясиз даволаш.

2. Аллергик - вазомотор ринитлар.

3. Йирингли ва йирингиз отитлар. Эшишининг пасайшини ва кулокдаги шовини.

4. Болаларда тез-тез учрайдиган ларингит, овозининг бузилишини ва томоқдаги "тиклини хисси", сабаби аникланмаган йўтади.

5. Лор аъзолари яллигланиши касалликларни лазер билан даволаш.

6. Танглидаги бодимсимон без олиб ташланганидан сўнгти фарингитлар.

Шаллангуклоқини, буруннинг ташки кўринини ва бурун деворини жарроҳлик йўли билан даволаш самарали усуслар билан бажарилади.

МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри, Чилонзор мавзуси, 17, 32-йч.

ТЕЛЕФОН: 276-85-86, 116-88-02. Мўйжак «Чилонзор» метроси бекатидан «Собир Раҳимов» метроси тошлинига 500 метрча юрилаб, ўрига бўйлагиди.

Үшанда беш-олти яшар қызача эдим. Борчадан келсам, эшигимиз олди-да катта юк машинаси турарди.

Амакиларим, күшниларимизнинг ўғилари юқаримизни ташиб чиқишаётган экан. Хали кўп нарсага ақлим етмагани учун "бизнинг нарсаларимизни қаерга олиб кетишияти, кравотчами кимга берип юборағиззат" деб, роса хархаша қилгандан. Аямнинг "қизим, биз бошқа янги уйга кўчаяпмиз – бозорга, паркка якин жойга. Хар куни кино кўришига, дорбоз томоша қилишга борасан. Уйнинг ёнида болалар майдончаси бор, у ерда кўп дугоналаринг бўлади, мазза килиб ўйнайсан", деб оутугланлари ҳали-хали кулогим остида. У пайтлари мен туғилиб ўғсан ҳовлимизни нега сотиб кетаётганимиз, нега отам, амаки ва аммаларимнинг киндик қони тўкилган бу

шимда доим ҳовлимизнинг янги агалари биз яшаган уйимизни бузуб ташлаётган бўлишарди. Эрталабдан туриб, аյнга бу ҳақда гапириб берардим. Нега доим сен туш кўрасан-а, деб кўя коларди аям. Мен эса ўзим туғилган ҳовлини согинаверардим. Уйимизга келган амаким ё акаларимга "илтимос, мени бир марта юқоридағи ҳовлимизга олиб боринг", деб ялиниардим. Амакимлар "энди уй бирорвонинг уйи, бизни киргизишмайди", деб кутулиб колишарди.

Якшанба куни эди. Ўртоқла-рим билан "хола-хола" ўйнайтиб, дугонамникадай ўйинчок, бир пайтлар менда ҳам бўлгани, факат эски ҳовлимизда қолиб кетгани эсимига тушиб колди. Эрта-

кўркам ҳовлини кичкинагина ҳовличага алмаётганимизни англайдиган ёшда эмас эдим. Лекин олти йилгина умрим ўтган бу ўйни тарк этиш менинг мургакина қалбимга оғир ботган экан ўшанда. Янги уйга кўчиб келган кўнимданоқ атрофимиздаги ўзим тенги қизчалар билан аплоч-чапбўлиб кетдим, лекин ҳар куни болалар борчадан қайтадиган пайтда сабик кўшниларимнинг болаларини олиб ўтишларини интиқ бўлиб кутардим. Узокдан уларни бир кўрадим-да, кўнглим жойига тушгандай бўларди. Агар бирор сабаб билан кўшниларимиз Зулхуморнинг аяси Мавлуда опа ёки Шоқирнинг аяси ғулнора опа кўринмай қолса, хавотирга тушадим. Уйга келиб аямдан нега келишишадим. Тинчликмикан дея сўрардим. Онам "кўйсанг-чи, бошқа ишинг йўқми", деб менга эътибор бермасди. Кунда-кунора эски ҳовлимиз тушигма киради. Ту-

си куни боғчадан қандай қочиш режасини туздим. Эски кўшниларимнинг кизи Юлдузи ҳам бу ўйнинг аралишига кўидирдим. Уни аммаси олиб кетганинг келганди, "мен ҳам сизлар билан кетарканман, аям айтган", деб чиқиб олдим. Эски уйимизга этиб келганимизда ўрготимнинг аммасига "мен ҳозир чикаман", деб кириб кетдим. Ҳовлимизда катта ит бокишиётганимизда экан, кўриб олдинларни бекинмачоқ ўйнаганимизда яширинаидиган жойимга чиқиб олдим. Итнинг ҳуришидан огоҳ топган уй эгаси эшикни очиб, дарвозаҳага мўрлади. Мен кўрака-писа "кўирчогимни олсам, майлими?" дедим. У хеч нарсан тушунмай иккаридан қизасини ҷақириди: "Фарида, ўрготингга кара, ўйнинчони сўраяптими?"

Мен унинг чиқишини ҳам кутмай, "холажон, биз олдин шу уйда дадам-аям билан яшардик, кейин кўчиб кетдик, кўри-

чомиг эса қолиб кетибди, илтимос, то-пиб беринг", дедим. "Ха, сенинг отинг Шахнозами? Кир, қизим, кўирчогинга кеэрида эди?" – деди ҳалиги хола. Уйга киришимга рухсат беришганидан курсанд бўлиб, тўғри ҳар доим ўйнайдиган олма дарахти тагига ўюргиб кетдим. Ўша куни кўирчогимни топа олмадим, аммо бўлган хафа бўлмадим, чунки кейинги са-фар яна келишишга баҳона топиладиган бўлди. Кўчага чиқсан, Юлдузнинг аммаси менинг турган экан. Кўчнинг бошида аям билан Юлдузниң аяси кўриниди. Аям боғчага келса – мен йўқман. Роса хавотир олиби, кўзларида ёш билан излаб юрган экан. Уйга қайтага, яхшиги на калтак едим. Кейинчалик ҳам у уйимизни мен тушпаримда кўп кўрдим. Аммо энди у ховлига бошқа қайтиб боролмаслигимизни билсам-да, мўжиза содир бўлишини ва биз яна ўша уйимизда ҳам-

Шахноза РОФИЕВА

ҲАМ ДАВО, ҲАМ ШИФО

Азал-азалдан маълумки, одамзот ўсимликлар, наботот дунёсига алоҳида эхтиром кўрсатиб келган. Айниқса, шифобахш ўсимликлар ёрдамида турли хасталикларнинг олдини олиш ва даволашга жиддий эътибор берилган. Шу маънода фитотерапия, янын илмий тиббётнинг ўсимликлар билан даволаш тўғрисидаги бутун бир бўлумининг вужудга келиши ҳам бежиз эмаслигини кейинги изланишлар яқол кўрсатмоқда.

Сўнгти маълумотларга қарандан, Ўзбекистонда мингга якин шифобахшлик хусусиятига эга ўсимликлар турни мавжуд бўлиб, улардан айримлари хом ашё сифатида табиий ёки терма усулларда кўлланилади. Бу-гун ана шундук фойдали ва саломатликка малҳам бўлувчи

ўсимликлардан тайёрланган «ФИТОЧОЙ»нинг табиий хусусиятлари ҳақида батафсирик маълумот олиш мақсадида, Шифокорлар макаласини ошириш институтининг кафедра мудири, тиббиёт фанлари доктори, профессор Машкура Зоҳидова билан сұхбатлашдик.

– Машкура Зияматовна, ҳозир исталган дорихонада ўнлаб шифобахш гиёхларни учратиш мумкин. Албатта уларнинг ҳар бирни ўзига хос хусусиятга эга. Ҳўш «Фиточойнинг фарқли жиҳатлари нимада?

– «BANG-TRADE» фирмасининг маҳсулоти ҳисобланмиш шифобахш ўсимликлардан тайёрлангани мутлақа зарариз «Фиточой» ботаник-манбаушнос, биология фанлари номзо-

ди, катта илмий ходим Г.С. Апрасиди томонидан кўпгина маҳаллия ва хорижий олимларнинг янги илмий тадқиқотлари асосида ишлаб чиқарилган бўлиб, 2007 йилдан бўён ўзбекистонда сотовга чиқарилти. «Гепатита қарши» фиточойни таркибида биологик фаол мoddаларнинг мавжудлиги билан бошқалардан фарқланади. У организмда иммуногенезни кучайтириб, сафро ва пешоб хайдаш, қонни тозалаш, шамоллашга қарши курашиш, турли аллергия тошмаларни даволаш хусусиятларига эга. «КАНДЛИ ДИАБЕТГА ҚАРШИ» фиточойни ошқозон ости безларни тикилаб, унинг тизим фаолиятларни нормаллаштиради, модда алмашинув жараёнларни тартибга солиб, қанд дарасини камайтирища ишлатилади. «БЎҚКОҚА ҚАРШИ» фиточойни таркибида кўп микдорда йод, ошловчи маддалар, фитонцидлар ҳам мавжуд, «ВАЛЕП» фиточойни эса асаб тизимини тинчлантириб, неврозни тўтхатади. Артериал босимни туширб, юрак уришини тартибга солади, артисияга ижобий таъсир кўрсатади. «БРОНХО-ЎПКА» (нафас олиш йўлларини даволовчи) фиточойни таркиби аччик шувок, кора маржон, қизил мия, наъматак, минерал тузлар, кумаринлардан ташкил топган бўлиб, у антисептик, шамоллашга қарши, йўтални юмшатиш хусусиятларига эга. «ГИПОТЕНЗИВ» (кон босимини туширувчи) фиточойни тармаси асаб тизимини тинч-

лантирадиган, пешоб ва енгил сафро хайдайдиган, умумий мустаҳкамлаш, тетиқлашириш хусусиятларига эга. Шунингдек, «РОПИТ» қоннинг елим шакли ва куюкланишини пасайтириб, қон айланини яхшилайди ва асосан гижжалларга қарши восита сифатида организмни гижжаллардан тозалайди. «SODET» ҳам барча фиточой турлари сингари, таркиби киритилган компонентлар максадли бўлиб, асосий вазифаси бавосил касаллигини даволашдан иборат. «ДЕ-КУГОХ» (сийдик-таносил аъзолари, простатит, аденоц, циститни олдини олувчи ва даволовчи) таркибидаги маҳсус биологик фаол биркувлар пешоб ва сафро хайдайди, шамоллашга қарши, қон тозалаш, юмшоқ гипотензив, антисептик оғрикини тутхатадиган хусусиятларига эга.

– Мухлисларимизга ушбу шифобахш чойдан қандай фойдаланиши ҳақида ҳам маълумот бериб ўтсангиз.

– Ҳар бир фиточойни маҳкамланган маҳсус кутичаларда бўлиб, уларнинг ичидан 2,5 гр.дан улчаб солинган ўнгадан кичик пакетчалар мавжуд. Бир пакет (2,5 гр) йигманни термосга солиб, устидан 0,5 литр қайнаган сув куйилди ва бир соатга дамлаб қўйилди. Қун давомида термосда сакланади. Бир кун давомида 100 гр.дан беш маҳал, уч марта овқатланышдан 20-30 дакика олдин, иккى марта овқатланыш оралиғида ичилди. Ушбу фиточойни республикализмнинг барча дорижонларидан топиши мумкин.

Мухлиса МУХИТДИНОВА,
«Оила ва жамият»
мухбири.

НАБОТОТ ОЛАМИ

BANG/Trade

Shifobahsh Fitochoyi

Gepatitga qarshi

(Бошиң үтган сонларда)

— Ана, бошланди! — Рукия «айтмидим!» дегандек Салимага маъноли қараб кўйди. — Қаёдда эдинг? Ким билан бўлдинг? Нима қилдинг? Вой, сизнинг зуғумларингиздан тўйиб кетдик-ку! Кимга дод деймиз энди, кимга? Бизга кун берасизми-йўкми? Пичоқ суюкка етди — тамом! Уйимизни бўлиб кўйинг ёки жавобимизни беринг!..

Салима муштипар келин ролини ўйнаётган Рукия гулмисираб қараб турар, фақат Маъмурга она тасаввуридаги қайнонага ўшамас эди. Рукиянинг бундай хурмача қиликлари, ногоҳ ўзини яқин олиб, ҳадди сиғиншини ошкорга писанда қилиши янгилик бўлмас-да, Маъмурга она бир зум таажжубланди-ю, ўйга тодди:

— Жа-а димогинглар чор, кайфинглар тарок?! Нима бало, отвоздингларми?

— Топдингиз! Отдик! — Рукия кўзини сузди-ю, ширақайф одамдек хонада ўзича гандираклаб юриб, халтадаги нознематларни жавонча устига ола бошлади. — Э аттанг, Салима! Халиги заҳри қотиплинг қолганини оловлас бўларкан. Еки физ этиб қишиб келсамикин-а?

— Салимахон, нима гап ўзи? — деб сўради Маъмурга она бетоқат бўлиб.

«Хайрият, тепадан овозимизни эшитмабди, аммо барibir тўррисини айтиш керак», деб ўйлади Салима ва тезроқ опани тинчтитгиси келди.

— Янгибий аканинг хонасида озгина ўтириб, қўшиқ эшитиб чиқдик.

— Гапиргандан кейин охирига айтиш керак-да! — Каравотида худди эркаклардек астайдил chordona курган Рукия тиззасига шашатилаб уриб кўйди. — Мени тиззасига ўтказиб, эркалагани эсингиздан чиқдими?

— Ҳалимжон ҳам бор эди, доирасини чеरтиб турди, — деди Салима Рукиянинг аллақачон чиғиридан чиқиб кетган ҳазилига эътибор бермай, — Янгибий ака катта ашулани бунчалик яхши айтади деб ўйламовдим.

— Қўшиқ, санъат яхши нарса, — деди Маъмурга она худди ўз-ўзига гапиргандек шифтга тикилиб. — Қўнгилнинг чигили ёзилади. Онам раҳматлик сибизга чалиб, эртас айтади. Оҳанги ҳалиям кулогимда. Бунақасини бошқа эшитмаганман. Эндиғи аёллар эртак ўёқда турисин, боласига алла айтишни дурустроқ эгломайди. Аллан айтган ҳам, эшитган ҳам губордан покланиди.

Алладан бошқа гаплар Салиманинг кулогига кирмади. Чукур ўйга толди:

— Алла! Қачон мен ҳам бешикка бағримни бериб, алла айттарканман! Ўша кунга етарикинман?! Ҳаёлига урилган биринчи аламли савол шу бўлди.

Ҳар каллада турфа хил хаёл дегандай, шу тобда Рукиянинг фикру зиқри бутунлай бошқа ёқда эди.

Айниқса, бояги вактичоликдан сўнг кўнгилда шубҳа-ҳадик билан ётгиси келмас эди. Яна эски одатини ишга солди:

— Келинглар, навбат билан латифа айтишамииз! — Рукия ўзидан бошқа ҳеч ким латифа айтмаслигини билса-да, ўйлига шундай деб кўйди.

— Майли, ўзингиз айти қолинг. — Салима ҳам энди бир лаҳза жиддий-эзгин ҳаёллардан чалғигиси келди.

— Бўйти, эшитинглар. Бошливерайми, Маъмурга опа? — Рукия ўсмоқчилаб сўради.

— Айтаверинг, кулогим сизда, — деди Маъмурга она жойига кайта ёнбошларкан.

— Кулогингизни пишириб ейманни? «Свежайрок» бўлгандайм бир нав эди.

Салима ўзини тутолмай пикиллаб кулиб юборди. Маъмурга она индамади.

— Ҳуш, кулоқдан гап кетди — шундан бошлай қолай. Афанди сартарсо экан. Бир одамнинг сочини олаётин, кулоқ кераки, деб сўрпти. Керак эмас, деган экан, мана, керак бўлмас деб, шартта кесиб, иргитворипти. Иккинчи кулогига келганда, яна сўрпти. Бечора шоша-пиша: «Керак!» депти. Мана, ке-

рак бўлса ишлатинг деб, иккинчи кулоқни кесиб, кўлига тутқазиби. Қалай, кизиқ эканми? Унда нега кулмадинглар? Энди бошқаси: Бир хотин уч яшар ўғли билан ҳаммомга киритти. Бола мундок қараса...

— Бошқасини айти қолинг, — Салима сескин ҳолатда галини бўди.

— Ҳай майли, аммо-лекин энг кизиқ жойида тўттадингиз-да. Аслида ўзингларнинг ҳаёлларинг бузук. Кампирининг дарди гўзда экан-да? Ҳуш, яна айтирайми?

— Раҳмат, бугунча шунисиям етади, — деди Маъмурга она ва тескари ўтирилиб, устига чойшаб тортиди. — Энди ухлайлек, кеч бўлиб колди. Ҳамшира огоҳлантириб юрмасин.

Салима ўриндан турив, чирокни учирди. Жойига ётди-ю, алламаҳалгача бозеватолиди, ухлай олмади. Боши ёстиқка тегиси билан пинакка кетган Рукияга ҳайрату афсус билан қараб

Шодмон ОТАБЕК

бирига ўхшаш, бу ерда касалхонадаги каби қатъий интизом бўлмаса-да, ҳар қалай маълум бир тартиб-коҳда бор. Салимага ўхшаб кун санаб, интик-интизор бўлиб юрганлар учун вакт тошбақадек имиллаб ўтади. Ҳеч бўлмаса шу ерда кундаки ҳаёт ташвишларидан чалғиб, озигина ўйнаб-кулиб колиши пайга тушганлар эса даволаниш муддати қачон ва қандоқ тамом бўлганини ҳам сезмай колишади.

Рукия ана шундай тоифага мансуб. Салимага ўзи мақтанди: бу гал ҳам кетиш вакти якин колгандан «тусатдан тоби қочиб», касаллик варакаши очтиради ва яна беш-олти кун «бемалол» яйраб юради. Ҳаммасини Собир ўзи тўғрилайди, шифоҳона ошпазига иши тушмайдиган кимса йўк! Колаверса, ўзиям энди «отнинг қашқаси» бўлиб колди. Ҳайига шошиб нима зарил, иш ўлтур синая тугамайди, унгача ўзимиз тутгаймиз...

Кейнинг кунларда Рукия яна Салимага ковок-тумшук килиб, зидман ўйрагидан, мавриди бўлса-булмаса киноя қилиб, чақиб оладиган қилик чиқарди. Унингча, бу ердаги киз-жуонларнинг кўпчалиги қаланғи-касанги! Энг сараси, кетвортагани — ўзи! Янгибий эса йигитларнинг гули! Демак, иккви бир-бирига муносиб! Аммо бо ношукур аллақандай «қисир сигир»нинг кош-ковоғига қараб ўтирипи. Тавба, бунинг нимасига учдийкин? Билмайдики, бунакалар кўлинишам ушлатмайди. Ташшаниб-ютиниб яна ўзининг олдига бош эгиб келади. Келмаганига кўймайди.

Салима: «Сизга нима бўлди? Нега бунақа қилалисиз?» деб орани очиқ қилигиси кела-ди, аммо, сабаби ўзига маълум бўлгани учун индаётлимидаи, бу ҳақда оғиз очишининг ўзи ноқулай. Ажабо, у нима замада-ю, Рукия нима хаёлда?! Қаёдан ҳам ўша куни тегала ҷика қолди? Ахир Рукиянинг ўзи қўярда-қўймай судраб чиқди-ку! Яна димок-Фироқ қилган ортиқча.

Тўғри, ўша кундан бошлаб Янгибий уни гоҳ ошкора, гоҳ зидман кузатиб, мулоқотда бўлишига интилар, боғдами, ошонадами эки мулажага навбатда туришгандами — қаерда бўлмасин, бирон баҳона топлиб, ёнига ўтирас, сұхбатга чорлар, албатта кўпроқ ўзи гапирилар эди. Салима дастлаб атрофигалилардан, одамларнинг гап-сўзидан ҳадиксираб, асаби таарон бўлиб юрди. Кейинчалик ортиқча хавотир учун асос йўклигига ишониб, ўзича тинчланди. Назариди, эркак-аёл, киз-йигитнинг ўзаро муомала-мулукоти иккиси хил бўлади: тўғрилика ва эргилика! Ҳизининг ахён-ахёнда Янгибий билан бўладиган тасодифий мулоқоти, албатта, тўғрилика! Рукиянинг Собир билан алоқаси, шубҳасиз, эргилика! Бу ҳам кампик килгандай, унинг Янгибояга кўз сузиши... Салима буни нима деб аташни билмайди. Факат ҳар гал шу ҳақда ўйлагандо: «Ўғри бўл, фар бўл, инсоф билан бўл!» деган нақл эсига тушаверади.

Янгибий билан Ҳалимжон ҳамон сўлим ёз окшомлари боғда томоша кўрсатишни кандо қилишимайди. Салима ҳам энди олдингидаги ортиқча бегонасираб, тортинимайди. Гоҳ бир ўзи, гоҳ бошига киз-жуонларга кўшилиб, даврада рақсга тушади, шу билан озми-кўпими, кўнгига ўзиб, дилрги ўй-хаёллардан фориг бўлгиси келади.

(Давоми бор)

ОЛАМ

ҚУШИҚСЕВАРЛАР РЕКОРДИ

Жанубий кореялик Ким Сун-Ок исмли қиз караоқеда роппа-роса 76 соат тинимисиз қушиқ куйлаб, бу борада жаҳон рекордини ўнатди ва ўз исмининг Гиннеснинг «Рекордлар китоби»га киритилишига эришиди. Ушбу йўналишида

авалги рекорд американлик ҳаваскор қушиқи Маркус Лэпраттга тегишили эди. Унинг натижаси — 75 соат.

Ким Сун-Ок Сеудлаги караоқе-барлардан бирда кўплаб томошабинлар кўз олдиди 1283 та қушиқи уч суткан змёдрок куйлаб турди. «Рекордлар китоби» қоидалари кўра, у ҳар қушиқ орасида 30 соня, ҳар соатда эса бу дақиқа танафус килиш имконига эга бўлган. Ким Сун-Ок бундан ҳам кўпроқ вақт кўйлаши мумкин эди. Аммо, бу холдан ташвишига тушган ота-онаси қушиқсевар қизни зўрга тўхтатиши. Ахир, шунча муддат тинимисиз куйлаши қизнинг соғлиғига салбий тасъир қилмайди деб ким кафолат берарди? Ҳар холда инсон саломатлиги жаҳон рекордидан анча қиммат туради.

ЛИМОНЛАР ФЕСТИВАЛИ

Хозир Ментонда айни лимон етишириш палласси ва бунинг учун энг кулай икilm шароити мавжуд. Шу боис Монако ва Италия оралиғидаги бу қирик шаҳарча лимонлар пойтахи деган номга ҳақли дайвогар.

Ҳар йили феврал ойидаги бу ерда ҳақиқий лимон фестивали бўлиб ўтади. Шаҳар ахолиси уч хафта давомиди сарик ва шафакранг лимонлардан хосил бўлдалар. Мирикиб лимонхўрлик қилиши-

ди, лимонадлар ичишади. Айниқса, лимонлардан терилган мўъжизавий ҳайкалчалар, безатилган машиналар, курилган каорлар томошаси, ёқими француз кўй-қушиқлари барчага бирдек завқ беради.

Наргиза САРИМОВА тайёрлади

Бешинчи фасад

«БЕШИНЧИ ФАСЛ»га келган хатлар-нинг иккитаси эътиборимизни торти. Бири Бухородан, бири эса Жиззахдан эди. Уларнинг ҳар иккисида

ҳам МУҲАББАТ отлиғ улуғ туйғу туфайли тақдирни боғланган инсонларнинг юрак изтироблари ва қувончлари акс этган эди.

✓ БИР МАВЗУДА ИККИ МАКТУБ

БИРИНЧИ МАКТУБ

Сизларга хат ёзишга ундангар нарса севгилим билан иккимизнинг пешонамизга битилган алалми қисматиди. Холида билан бир тумандамиз. Ўқиши баҳонасида танишиб қолиб, қанча қаршилик ва тўсқинилкларни енгиз, не-не умидлар билан бир ёстиқка бош қўйган эдик. Лекин, на илож, тақдир экан, ўртамида фарзанд бўлмаяпти. Ишонасизми, бир-бири мисиз бир лаҳза яшолмаслигимизни англаб, 14 йилдан сабр-қаноат қилиб ку-ламиш. Бу айтишга осон, дардимиз ичимида, нима қиласайлик, чидаямиз, мўъжиза кутаямиз. Дўхтиру табиблар ҳам колмади, иккимиз ҳам соппа-соғимиз, аммо...

Менинг ўйдагиларим ҳам, уникилар ҳам роса насиҳат қилишди. Ҳатто унинг акалари келиб, "куёв, хафа бўлмайг, сийглимизнинг зурёдсиз ўтишини хоҳламаймиз, шунинг учун жавобини беринг", дейнишиб, у кўнмасам яйғлатиб олиб кетишиди. Бир ҳафта ўтгач, у яна қайтиб келди. "Акамлар ҳам рози, сизни майди, ўйлансин, ўз баҳтини синаб кўрсин, зора юзи ёруғ бўлиб кетса, сен эса бориб-келиб турасан, кейин ўйлашиб кўрамиз" деди. Бу гапларни иккимиз ўзимизча ўйлаб кўрдик ва...эртага узил-кесил ҳал қиласам, деб ўйдагиларни ишонтирилек ҳам, қани ким биринчи бўлиб "айрилик" деган даҳшатни ўйлни танлашини кутдик. Бир кун ўтди, иккимиз

кун ўтди, охири, ишонасизми, у нима дейди: «Бегим, майли, мен розиман, сиз ўйланинг, ҳовлигизнинг бурчагидаги куббачада ўзим яшайвераман, фазатизни кўриб турсам бўлди, менга ҳеч нарса керакмас».

Кеча кечқурун яна қариндошлар йигилиб, бизнинг "масала"ни муҳокама қилишди. Ҳатто менга бир болали жувон ҳам топишибди. Ўша куни ярим тунгача уйга келмадим. Онам бечора кўча бошида мени кутиб ўтирган экан, менлигимни таниди-ю: "Болажоним, мен мингдан минг розиман, пешонангта шу қизим битилган экан, ийӯ, энди у ҳеч қаёққа кетмайди, вассалом, мен эрталаб ўйдагиларига айтаман", деганини ёшитиб, бизларни тушунган онажонимни маҳкам қучоқлаб ўнглаб юбордиди.

Нима дейсиз, бизлар айримай тўёри йўл тутдик деб биламан, сизлар-чи?

ДАВРОН

Асли самарқандликман, Жиззахга келин бўлиб тушнамига йигрма йилдан ошиди. Ўттан йилларни энди эсласам, онам раҳматликнинг бир гапни ёдимга тушаверади: «Қизим, онани тошдан яратган, деса ҳам ишонаман. Мана, саккиз фарзанднинг орасида олти қизимнинг баҳтини, тинчини ўйлаб сочим оқарди». Энди ўйлаб кўрсам, онамнинг ярим сочи менинг тақдиримни ўйлаб оқарган экан. Нега десангиз...

Опам қўшини қишлоқка келин бўлиб тушганидан кейин менгаям совчилар кела бошлади. Отамнинг тогаси Фозия амаким Жиззахда яшарди. Борди-келимиз яхшилиги боис у кишининг фарзандлари ҳам бизлар билан аҳил эди. Совчилар серқатнов бўлиб қолганини ёшитган тогам менга ўртanca ўйлайдан совчи бўлиб ўзи келди. Аввалига онамдан гап сўрашибди. У

киши одатдагидай "отаси нима деса шу-да", деб жавоб бериди.

Хуллас, орадан кўп

ИККИНЧИ МАКТУБ

Ўтмай эл қатори тўйимиз ҳам бўлиб ўтди...

Шу орада ўйдагиларим, опам ва аммамлар келиб кетишар, етти-саккиз ой ўтаётган бўлса-да, "янгилик" бўлмастганидан хавотира тушшиарди. Ҳўжайним оғир ва босиҳлиги учун бундай гапсузларга ётибор ҳам бермасди. Охири бир ярим йил ўтгач, ота-онам уйимизга меҳмон бўлиб қелишиб ва иккя ўртада жиддийроқ гап очилганини овсинаримдан бири мен-

га айтиб қолди. Шу куни кечқурун эримни ҳам тогам билан отам ёнларига қақиришиди. Анчагина мулзам бўлиб қайтганидан сеҳдимки, ундан ҳам сўрашган. Чунки шу куни кечаси онам билан анча маҳалгача гаплашиб ётдик ва фарзандимиз бўлмастганини ҳақида қишлоқдаем гапчиқканини, қариндош — уруғлигимиздан тортиб, балки иккимиздан биримиз бепуштлигимизгача айтилётган экан. Шунда онам бир гапни айтиди: «Болам, эринги ўқситма, ҳеч қачон юзигаям солма, қачон ўзи биринчи бўлиб ажралиш ҳақида гап очса, кейин ўйлаб кўр. Эркакни поризо қилган аёлнинг баҳти ҳеч қачон бутун бўлмайди!»

Тўғри, онагинамнинг шу бир ориз ҳикматли гапини ёшитунимча, биласизми, мени қанча аёллар "нима қиласан, бу билан умрингни ўтказиб, барибир ундан бола бўлмасмиш", деган гапларни айтиб ўйдан уришган эди. Сабр қилдим, бирон марта умр ўйлошимнинг юзига тик қараб гапирган аёл эмасман. Қаранг, Оллоҳинг карами қанчалар кенг экан, бераман деса, ҳар қандай бойликоватдан зисда бўлган ФАРЗАНД ато қиласкан. 12 йил деганда иккя ўғил, бир қиз кўрдим! Минг бора шукр қиласанки, биринчи ўтимини онам раҳматлик бешикка ёруғ ияятлар билан белаб берди, баҳти кунларимни кўриб кетди!

Кўйиной ШАРИПОВА.

ҚАЕРДАСИЗ, ДЎСТИГИНАМ?

Кечаки туш кўрибман. Тушимда андор бўйида ўтирган эканман. Бир пайт ангордан сизнинг суратингиз оқиб келиби. Ҳарчанд уринсан ҳам суратингизни тута олмабман. Эрталаб турниб, сиз ҳақингизда яна ўйлай бошладим. Қаерларда экан? Ҳозир нима иш қиласанки? Ишларни яхшимикан!

Ўйлаб қарасам, сиз билан танишганинига ҳам 10 йил бўлиби. Ўшанда иккимиз ҳам 16 ёшда эдик. Пойтахтга фан олимпиадасига боргандим.

— Қаердансиз?

— Сирдарёдан.

— Ўзингиз-чи?

— Фарғонадан, — дедингиз.

Танишдик, сұхбатлашдик. Бир кун ўтиб, олимпиада тугади ва биз ҳайрлашдик.

— Мен сизни Жаҳон тиллари университетидаги кутаман. Иккаламиз бир курсда ўйнимиз, — дегандингиз.

Лекин мен бошқа университетда ўқидим. Сиз билан учраша олмадик ҳам. Сиз-чи, овоз беринг, қаердасиз?

ФАРАНГИЗ,
Сирдарё вилояти.

У ЖИМ, МЕН ҲАМ...

тўрт марта СМС кеди. Тўғриси, кўнглимага ҳеч нарса сифаётгани учун очиб, ўқимадим. Чунки, онам бечора оғир дард билан азоб чекаётган эди. Кеч соат ўй бирларда уйга қайтаётсан, мен билан анчадан бери спирдош бўлиб қолган Гуллола телефони қилиб: «Беҳзод, мен сиздан жуда хафаман. Байрам билан бир

БЕҲЗОД.
Тошкент шаҳри.

ОЁФИНГИЗ НЕГА ЯССИ?

«Қайси болакай улғайсам аскар бұламан, ватанинға хизмат қыламан», деб ният қылмайди дейсіз. Харбийга қақырылған үйгитнинг орзулари бир олам бұлады. Аммо тиббий комиссияның күргидан үтәттегандың айримлар яссиоёқлиги туфайлы хизматта яроқсиз деб топилади. Яссиоёқлик қандай касалык? Унинг киши саломатлигига зарар келтираған жиҳатлары борми? Ушбу саволларга аниклик киритиш мақсадида Тошкент шаҳар тиббий болалар маслахаты диагностика марказыннан ортопед-шифокори Ҳамрохон АЛИКУЛОВАга мурожаат қилдик.

— Яссиоёқлик деб оёқ панжаси гумбази бүйлама ёки күндаланың текисләниб, ясси-ләниб қолишига айттылади. Унинг иккى тури мавжуд. Оёқ энінг ясси бұлса, унинг таги энінг ялпәяди, тана оғирилигі бармөк тагига, кафт сүякларыннан бошасыга тушади. Оёқ бүйірга қараң ясси бұлса, унинг таги ерга бир текис тегиб тұрады. Яссиоёқлик түғма ёки ортирилған бұлады.

Болаларда тұғма яссиоёқлик камдан-кам бўлиб, бола вояға етиш давомида ортирилган күпроқ учрайди. Тұрма бўлса тез кўзға ташланади. Чакалоқнинг оёқ бармоклари бир-бираға ёлишиб қолади. Тұғруқхонадан чиқкан захотиёқ бола ортопед, күргидан үтиб, даво чоралари вактида кўрилиши зарур.

Ортирилган яссиоёқлик болаликда оёқ панжасыга тушадын оғирлик ундағы мушак-

лар, бойламлар ва сүякларнинг кучига түрі көлмасығы натижасыда күпроқ рахитта чалинган болаларда учрайди. Бу хасталик туфайлы оёқларнинг таңы функциясы кескин пасайбы, чаноқ холати ҳам ўзгаради, умуртқа погонаси қыйшайиб, ҳаракат килиши қийинлашади. Оғир ҳолларда бола қийиналиридаган бўлиб қолади. Баҳор, куз ойлари томоги оғриса, бу хасталик зўрайиб, бола азоб чекади. Кўлларини силкитиб юргани боис тез толикадиган бўлиб қолади.

Яссиоёқ болалар спорт турлари, айниска, енгил атлетика билан шугулланы олмайды. Қиз бола вояға етиб, турмуша чиққач, ҳомиладорлиги оғир кечади. Ийлар үтиб, хасталик зўрайса, бемор жаррохлик йўли билан даволанади.

Яссиоёқлик бола беш ёш бўлгунча даволанмаса, кейин асоратлари қолади. Бу хаста-

лик кишлек болаларида кам учрайди. Бола тетапоя бўлгандан

ши яссиоёқ учун фойдалы эканни унутмаслик керак. Шифокор буюрган маҳсус пойафални кийидириш ёки пойаф-

бошлаб ёз бўйи ялангоёқ ҳовлида, тупрокли кўча-кўйда ўйнаб юриб катта бўлади. Иссиқ ерда ялангоёқ юриши, тинимисиз ҳаракати оркали даволанади. Шаҳарда кўп қавватли уйда яшайдиганлар орасида бундайлар кўпроқ учрайди. Чунки кўпқавватли уйда, кам ҳаракатда, вазни ҳам ёшига нисбатан оғирлашади.

— Яссиоёқни даволаш жарәннида ота-оналар нималарга эътибор берши зарур?

— Шифокор боланинг ёши, таннинг умумий ривожланнишида оёқ панжасининг қанчалик ясси эканлигини хисобга олиб, мажзас, машқлар, даво ванналари буюради. Альбатта, ота-оналар шифокор кўрсатмаларига қатый амал қилиши зарур. Айримлар ўз билганича даволашга уринишади. Бу зарапли оқибатларга олиб келиши мумкин. Боланинг бадантарбия билан шугулланиши, шунингдек, ёз кунлари тупроқда ялангоёқ юри-

зал ичига патак (стелька, супинатор) солиб кийидиришга эътиборли бўлиш жуда муҳим. Болалар ўтирганда, тик турган ва юрган пайтида коматини қандай тутишини назорат килиш ва гавдаси билан бозини ҳамиша тўғри тутишига, буқчаймаслигига, юрганда оёқ учларини иккى ёнга керип ташламаслигига аҳамият берини керак.

Кўринич турнибди, югуриб, сакраб, ялангоёқ ўйнайдиган, сузиш, чанғи, конкичи учш жони-дили бўлган болалар яссиоёқлик нималигини билмай ўсишади.

Шу ўринда ота-оналарга айтмоқчи бўлганим, фарзандининг бенукоң улгайши сизнинг эътибор ва парваришингизга боғликлигини унтунгат.

Тамара ХУММАМАТОВА
сұхбатлашды.

САБЗИННИНГ ХОСИЯТИ

Халқ табобатида сабзининг гуллари, илдизмеваси ва барғалидан турли хасталикларни даволашда фойдаланылади. Унинг таркибида эфир мойи, ёф, флавонидлар, минерал моддалардан натрий, калий, кальций, магний, фосфор ва темир мавжуд.

Сабзининг илдизи ичак оғири, сурункали йўтал ва зотилжама шифо бўлади. Саримсоқпиеў ва зайдун мойи билан кўшиб пиширилгани коринда сув үйғилганда яхши наф беради. Сутда қайнатилган сабзи ёки унинг шарбатини томок бўйилганда, бўйрак тошини тушириш, кўз хиралашши ва жигар хасталигига истеъмол қилинса, даво бўлади.

Шунингдек, сабзи билан қадимда ҳам сараторн (раку)ни даволашда фойдаланылади. Чарчоқ, иштаха йўқолиши, шамоллаш, тери қатламининг қуриши, үйирингли жароҳатлар, соч ва тирноклар муртлашганда шарбати ва унинг ўзаги-

дан тайёрланган малҳам тавсия этилади.

Янги тайёрланган сабзи шарбатидан ҳар куни наҳорда 100-200 граммдан ичилса, бўйрак ва ўт копидаги тошни туширади. Бир пиёла шарбатга бир неча қошиб, асал кўшиб, ҳар куни ичилса, ларингит ва бронхитни туздатади. Эрталабки нонуштада олма, қаймок ва бир пиёла сут билан сабзи берилса, болаларнинг соғлигини мустахкамлайди. Барглари ва илдизмевасидан ванна қилинса, бавосини (геморой) даволайди.

Кўз оғириданда сабзи билан петрушка шарбатини 3:1 мидорида аралаштириб, кунига 2 маҳал 1 стакандан истеъмол килинса, тузатади.

Йўтал ва сарик касалида сабзи қайнатмасидан кунига 3 маҳал 0,5 стакандан ичилди.

Бироқ ошқозон яраси яллиғланиши ва турли операциялардан кейин бирданда сабзи истеъмол килиши тавсия этилмайди.

Мирзамир МИРЗАШАРИПОВ,
доришунос.

ЎҒИЛ КУТАПСИЗМИ ЁКИ ҚИЗ?

— Табриклайман, аёлингизнинг кўзи ёриди!

— Үгилми?

— Йўк.

— Үнда...

Бу савол-жавоб албатта сизга таниш. Чунки ҳар бир оиласи эркак шундай дамларда бу салвон беради. Ва улар биринчи туғилган фарзанд ўғил бўлишини хоҳлашади. Қизиги шундаки, оталар ўғилларидан кўпроқ кизларига меҳ берсалар-да, лекин барибир нимагадир биринчи фарзандини ўғил бўлишини истайдилар.

Хомиладорлик даврида аёллар анча ирими бўлиб қолиша-ди. Турли хил одатлар, белгиларга қараф, ўзларини кўп нарсадан чегаралайдилар. Ана шундай ирим-сиримлар каторида тушларга ҳам кўп аҳамият бери-

шади. Масалан, тушида ёкот кўзли зирак кўрса, киз, ҳанжар ёки пичок кўрса, ўғил фарзанд түғилишига йўйишиди. Бир дугонам учинчи фарзандига ҳомиладорлиги пайтида тушида олмос кўзлар қадалган ҳанжар кўриб, «икки қизимдан кейин буниси албатта ўғил бўлади», деб ишончи билан юрди. Фарзанди дунёга келганд захоти доялардан «ўғилми, қизми?», деб сўраса, «чиройликкина кизалоқ кўрдингиз», дейишлари билан у хушидан кетиб, анча пайтгача ўзини билмай ётган. Ҳозир эса шуларни эслаб: «Яхшиим шу қизимни туқсан эканман. Ҳозир менга дастёр, кўл-обёним бўлиб қолган», — дейди кулиб.

Мутахассисларнинг айтишича, айрим аёллар ҳомиладор бўлганидан кейин шифокор хузурига келиб, ўғил ёки қиз кўрмокчилигини бу бунинг учун нималар қилиши кераклигини, бирон-бир дорилар билан боланинг жинсини ўзgartириб бўлиш-бўлмаслигиги сўрашгани хакида эшиттаним.

Тиниб-тинчимаган Буюк британиялик тиббиётчилар аса буниг хам иложини топишибди: Компьютер орқали бўлгуси она-нинг ҳомиладор бўлмасдан олдин түғиладиган фарзанднинг жинсини, расмини кўришни ихтиро килишган, ҳаттоқи туғилажак болалинг кўзи ва соч рангини ҳам аниллаш мумкин экан.

Тадқиқотлардан маълум бўлишича, кузда ҳомиладор бўлган аёллар кўпинча ўғил, баҳорда эса қиз, ёш келинларда биринчи фарзанди ўғил туғилиши кузатилган. 20-21 ёшга

тўлған аёллар кўпроқ қиз кўрадилар. Агар эр-хотиннинг орасидаги ёш фарқи катта бўлган аксарият ҳолатларда ўғил туғилядиган.

Италиялик олимларнинг тахлилларига кўра, озғин аёллар кўпроқ қиз кўрса, тўлаларининг эса ўғил бораисида омадлари чопади. Уларнинг фикрича, аёлнинг вазни туғиладиган боланинг жинсига боғлиқ экан.

Булар олиб борилган тадқиқотлар асосидаги ҳаёт кузатувлар. Улар қанчалик ҳақиқатга яки ёки уларга ишониш ўзингизга ҳавола. Ўғил ёки қиз кўришидан каттийназар, шуни билингки, сиз кутаётган фарзанд энг ақлли, чиройли ва меҳрибон бўлади. Бунга албатта ишонингтаги.

Дилафрўз КАРИМОВА

Табобатда асосан би-нафса гули ишлатилади. У эскирмаган ва ранги ўзгармаган бўлиши керак. → Бинафшани кайнатиб, суви ичилса, кон босимини пасайтиради. Йўтал, ҳалқумда кон йигилишидан пайдо бўлган томок оғири, ошқозон қаллуклари, жигар, талок ва бўйрак оғиригига даво бўлади.

→ Эзиз боғланса, шишиларни ва исисидан пайдо бўлган бош оғирини қолдиради.

Бинафша

→ Ҳўл гули хидланса, уйку келтириади.

→ Янги узилган гули истеъмол қилинса, заҳарни кесища фойда беради.

→ Бинафшани эзиз бош ва пешонага кўйиб боғланса, бош оғирига даво бўлади. Ошқозон ва жигарнинг ташки томонига кўйиб боғланса, бу органдарда исисидан юзага келган оғириларни бартараф килиди.

→ Бинафшани гулини бир кунда 23 граммгача истеъмол килиш мумкин. Кайнатиб ичилган холларда 45 грамм сув кўшиш керак.

→ Бинафша сувда кўп қайнатилса, шифобах хусусиятларини йўқотади.

→ Шакар билан истеъмол қилинса, таъсир кучи ортади.

→ Мезъёрдан ортиқ истеъмол қилинса, юракни бўшаштиради, кайфиятни туширади, ошқозонни оғир юракни бехузур килиди, исис ислитмаларни келтириб чиқаради.

Зулхумор УМАРКУЛ кизи тайёрлади

СИНОАТ

тўлған аёллар кўпроқ қиз кўрадилар. Агар эр-хотиннинг орасидаги ёш фарқи катта бўлган аксарият ҳолатларда ўғил туғилядиган.

Италиялик олимларнинг тахлилларига кўра, озғин аёллар кўпроқ қиз кўрса, тўлаларининг эса ўғил бораисида омадлари чопади. Уларнинг фикрича, аёлнинг вазни туғиладиган боланинг жинсига боғлиқ экан.

Булар олиб борилган тадқиқотлар асосидаги ҳаёт кузатувлар. Улар қанчалик ҳақиқатга яки ёки уларга ишониш ўзингизга ҳавола. Ўғил ёки қиз кўришидан каттийназар, шуни билингки, сиз кутаётган фарзанд энг ақлли, чиройли ва меҳрибон бўлади. Бунга албатта ишонингтаги.

Дилафрўз КАРИМОВА

Яқинда бекатда турсам, «узунлиги 40 сантиметрдан кам бўлмаган табиий сочни 50.000 сўмга сотиб оламиз» деган эълонга кўзим тушиб қолди. Аввалига ҳайрон бўлдим. Кейин бозор иқтисодиёти-да, одамлар нималарни ўйлаб топишмайди-я, демак, эҳтиёж бор экан, ёзишган деб ўйладим. Мен қатори бошқа йўловчилар ҳам ҳалиги ёзувни ўқигач, кулиб қўйишар, баъзилари эса қайта-қайта кўз югуртириб, ўзла-рича нималардир деб нари кетишарди.

СОЧ СА(В)ДОСИ

Очиғи, шу эълонни кўргач, соч олувчилар ва маълум миқдордаги пул эзвазига ўз сочини сотадиганлар ҳакида ўйлай бошладим. Бозорларда сотилидаган ясама, улама сочларнинг шундай сотиб олинган сочлардан тайёрланнишини эшитган эдими, лекин, кимлар ва нима сабабдан ўз сочини сотиши ҳакида тасаввурга эга эмас эдим. Хуллас, шундайлардан бири билан сухбатлашдим.

— Мен ҳам сиз айтган эълонлардан бирини ўқиб, телефон қилдим. Чунки сочини жуда узун, тўпигимга тушар эди. Улар айтган пулга қизиқиб, сочиним кесиб сотдим. Хозир яна ўшандай ўди, — дейди пойтактимизнинг Сергели тумани, бодаҳа, 8-йуда истиқомат қилувчи Муборак Жўраева.

Кимдир пулга қизиқиб, яна бирор зарурат туфайли сочларини пуллаши тўғри, аммо, сотиб олинган сочлар қаерда ва қандай шароитда, қайси максадда фойдаланилади? Сотилган

сочлардан тайёрланган маҳсулотлар кай даражада сифатли ва бунга ким кафолат берадали? Бу каби саволларга жавоб тоғиши мақсадиди Тошкент шаҳар, Ҳамзазумани хизмат кўрсатиш шоҳобчасига қарашли «Шарм» сартошрохонаси ходимларига мурожат қилидик.

Уларнинг айтган жавобларидан кўнглимиз тўлмади. «Биз сотиб олган сочларни кўпичча шундайлигича топшириб юборамиз. Агар зарур булиб қолса, ўзимиз тайёрлаймиз. Аввало, сочларни яхшилаб ювиб ва уни шаклларга келтириб оламиз. Сўнгра текис бўлиши учун дорилаб қўймиз. Масалан, калта ёки қолган сочлар бўлса, ундан соч учун керакли ҳар хил заколкалар ясаймиз, — дейди Янгибод бозори ёнидаги гўззалик салони ходими Малика Мирбобеева.

Шу ўринда яна бошқа ҳақли саволлар ҳам туғилиди: Сочдан ясалган бу тўғногичлар қандай шароитда тайёрланган? Тозалинга гигиена, қоидаларга риоя қилинганми? Умуман, турли шароитларда ясалган бундай соч безакларининг саломатликка тасири ўйқуми?

Тибиёт Фанлари номзоди Қаҳрамон Аҳмедов изоҳи:

— Хозир бутун дунёда соч тўкилиш муаммоси қишиларни ташвишга солаётти. Соч тўкилишининг ҳам бир неча турлари мавжуд. Бирни наслуга алоқодар бўлса (бу фан тилида андрагенетик аллапеция дейлади) бу соч тўкилиш турини даволаш жуда кўйин кечади. Базилиларда бозининг тепа қисмида тангандек бўйли соч тўкила бошлиши кузатилди. Бундай соч тўкилишини даволаш осон кечади. Сочи тўкилиб кетган аёллар шундай юролмайдилар. Улар турли хил парик-

килишда эҳтиёкткорлик талаб этилади. Борди-ю, бирор га тухфа килинган бўлса, ўша одамга тўғри келмай, акс таъсир кўрсатади. Масалан, бирорнинг паригини кийгандага унинг мижози бунга тўғри келмаса, сочини тўқиб юбориши мумкин. Бунинг сабаби парик билан соч реакцияга киришгандага генларнинг ўзаро бир-бира га тўғри келмаслиги таҳрибада исботланган.

Булар мутахассиснинг фикрлари.

Хәётда кузатилган сунъий сочларга бўлган эҳтиёж, парик истеммолчилари ёки «парикчилар»ни пайдо қилади. Зарурат туғилганда кўпчилик мутахассиснинг фикрларини мухим деб хисоблайди. Қолаверса, қасб тақозосига кўра, парик тақдиганлар бор. Уларнинг таклиф ва талабларини инобатга олиб, мутахассислар парик тақищдан аввал унинг толалардан тайёрланадиганлариди. Улар ҳам худди табиии парик сингари таъсир кўрсатса-да, лекин уни амалда бир ой давомида тақиб, синаб кўриш керак.

Айтимокчи бўлганимиз, баъзиларнинг наздида соч сотиши ҳам, улама соч ҳам арзимаган мавзу булиб қўринар. Аммо соч аёлларимизнинг ярим хусни, кўрки. Унинг табиийлигига ҳеч нарсани кўйлаб бўлмайди. Айрим аёллар табиии сочлари бўлмагани учун сунъий сочларга эҳтиёж сезади. Ким чироили кўрингиси келмайди, дедиз. Фақат ҳар қандай гўззалик тозалиси асосида бўлса, унинг қадри яна ҳам ошади.

Лутфия СУЯРОВА,
«Оила ва жамият» мухбири.

КЕЙИНГИ СОНЛАРДА:

Расул ХАМЗАТОВ:
Ишқимга бўлай иқор:
Мен юз қизга шайдоман!

БЕГОНА БОЛАНИНГ БЕДАВО ДАРДИ
Мен шифокорман. Ўрта ёшлардаги эрхотин олти ёшли боласини олиб келибди. Текширдим ва ... кўзлари ёниб турган болакайга қарадиму... даҳшатга тушдим!

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, Болалар жамғармаси ва «Софлом авлод учун» Халқаро жамғармаси

Фойдаланилмаган кўлёзмалар таҳлил килинмайди, муаллифларга кайтарилмайди, ёзма жавоб берилмайди.

«Шарм» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турун кўчаси, 41-йи. Босишига топшириш вақти – 15:00. Босишига топширилди – 16:00.

E-mail: oilavajamiyat@mail.ru
oilavajamiyat@rambler.ru

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел. ва факс) 233-28-20

Мухбирлар: 233-04-35, 234-25-46

Web-site: oilavajamiyat.uz

Газета таҳририят компьютер базасида терилид ва саҳифаланди.

ОБУНА ИНДЕКСИ – 176

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигига 0169-рекам билан 11.01.07да рўйхатга олинган. Буюртма Г – 132. Формати А-3, ҳажми 4 табок. Адади – 12445. Навбати – Санобар ФАХРИДДИНОВА. Саҳифаловчилар – Илҳом ЖУМАНОВ, Шерзод БАРОКОВ. Мусахих – Сайдгани САЙДАЛИМОВ

ISSN 2010-7609

2 3 4 5 6 7 8

ОЙДИН БЕКАТ

Хуршид ДАВРОН,
Ўзбекистон ҳалқ шоири.

АФСУН

Хоҳ кеча, хоҳ кундуз этма мунтазир,
Лабимда иситгин киприкларингни,
Мени севгин.

Бўғзимни гулларнинг куйига тўлдир,
Күшларга уя қил менинг бўғзимни,
Мени севгин.

Қўлларинг чирмашсин бамисли сехр,
Эркалаб-эркалаб ўлдиригин мени,
Мени севгин.

Сокин тушларингта сен мени яшир,
Ҳеч кимга ҳеч қаҷон бермагин мени,
Мени севгин.

ОАЖ «AGRO INVEST SUG'URTA»

мижозлари ва ҳамкорларига
куйидаги сұғурта турларини
такдим қиласди:

■ Бахтисиз ҳодисалардан эҳтиёт шарт сұғурта қиласи;

■ гаровга қўйилган мол-мулкларни комплекс сұғурта қиласи;

■ транспорт воситаларини сұғурта қиласи;

■ ипотека кредитларини комплекс сұғурта қиласи;

■ ўйлабы мол-мулкларни (юкларни) сұғурта қиласи;

■ кредитларни сұғурта қиласи;

■ тадбиркорлик таваккалчиларини сұғурта қиласи;

■ лизингга олинган қишлоқ ҳўжалик техникаларини сұғурта қиласи;

■ қишлоқ ҳўжалик маҳсулоти етишиштирувчи-ларинг бўлгуси бошоқли доғ экинларидан (бүгдой, арпа, суши, жавадар) кам ҳосил олиши на-тижасида кўрадиган молиявий зарарларни сұғурта қиласи;

■ қишлоқ ҳўжалик маҳсулоти етишиштирувчи-ларинг пахта экинидан кам ҳосил олиши на-тижасида кўрадиган молиявий зарарларни сұғурта қиласи.

ОАЖ «AGRO INVEST SUG'URTA» –
бизнесда энг ишончли ҳамкор!

ТЕЛЕФОНЛАРИМИЗ: 273-74-86 (факс),
273-74-69, 273-74-59